

krat, prilog.



KMETOVALEC

GLASILO KMETIJSKE DRUŽBE V LJUBLJANI

VINARSKEGA DRUŠTVA

IN KONJEREJSKEGA DRUŠTVA ZA DRAVSKO BANOVINO V MARIBORU

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

$\frac{1}{24}$ strani	Din 80.—	$\frac{1}{8}$ strani	Din 350.—	$\frac{1}{2}$ strani	Din 1000.—
$\frac{1}{12}$ strani	Din 160.—	$\frac{1}{4}$ strani	Din 500.—	$\frac{1}{3}$ strani	Din 2000.—
$\frac{1}{6}$ strani	Din 250.—	$\frac{1}{2}$ strani	Din 700.—	Priloga listu stane	Din 100 za 1000 kom.

Mala naznanila do 20 besed stanejo Din 20.—, vsaka nadaljna beseda 1 Din.

št. 3.

V Ljubljani, 15. februarja 1931.

Leto 48.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine:

Njene zaloge se nahajajo: v Ljubljani, Turjaški trg 3; v Mariboru, Meljska cesta 12; v Celju pri kolodvoru; v Brežicah pri Zvezi kmetijskih podružnic; v Ivanjkovcih pri Lovro Petovarju; v Murski Soboti pri kmetijski podružnici; v Novem mestu pri kmetijski podružnici; na Rakeku pri Matevž Stržaju; v Ptuj pri Kmetijskem društvu.

Umetna gnojila.

Cene veljajo za nadrobne in vagonске pošiljatve.

Amonijev sulfat 20/21% po Din 500 za 100 kg.

Apneni dušik 16/19% v pločevinastih posodah po Din 250 za 100 kg v vrečah po 235 Din. Pri naročilu 100 kg in radi plačilnih pogojev naj vsak zahteva pismeno ponudbo. — Za 1 ha 200 do 300 kg.

Cilski soliter 15.5% dušika v vrečah po približno 100 kg po Din 3.— za kg.

Kalijeva sol 42% pri odjemu 15 tonskega vagona po Din 168.—, pri odjemu 5—10 tonskem vagonu Din 170.—, franco vsaka postaja v Sloveniji. Na drobno po Din 176 za 100 kg, vreče po 50 kg stanejo Din 90.—, Za 1 ha 200—300 kg.

Kostni superfosfat 18/20%. Cena Din 128 za 100 kg Ljubljana-Maribor. Na hektar 300 kg. Pri pol ali vagonskem odjemu cena po dogovoru.

Nitrofoskal - Ruše, mešano gnojilo za polje, travnike in vinograde, ki vsebuje 8% kalija, 4% dušika in 8% fosforove kisline po Din 172 za 100 kg, vreče po 50 kg Din 90. Pri odjemu 5000 kg po Din 168 za 100 kg franco vsaka postaja v Sloveniji. Za 1 ha 500 kg.

Razklejana kostna moka. 30% fosf. kisline, $\frac{1}{2}$ % dušika po Din 110.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg.

Rožena moka, izborna dušičnato gnojilo za vinograde po Din 220.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. — Za 1 ha 300—500 kg.

Rudninski superfosfat 16% po Din 94.—, vreče po 100 kg Din 96.—, vreče po 50 kg. Pri pol- ali vagonskem odjemu cena po dogovoru.

Surova kostna moka z 10—12% fosforove kisline in 4% dušika po Din 110 za 100 kg. — Za 1 ha 300—400 kg.

Thomasova žlindra 18% po Din 110.—, 19% po Din 116.—, 20% Din 122.— za 100 kg, pri vagonskem odjemu cena po dogovoru. Opozarjamo vse naročnike, da se ne moremo vezati na 18%no blago, ker moramo prevzeti žlindro od tovarne le od 18—20%. Tovarne zamorejo blago dobavljati le po izpudu produkcije.

Semena.

Družba bo imela v zalogi vsa potrebna deteljna, travna, pesna in druga semena in bo v prihodnjem listu vse potrebno objavila.

Semenska grahova (grahica) jara po Din 3.50 za kg.

Semenski oves, orig. češki po Din 3 za kg.

Krmila.

Klajno apno v izvornih vrečah, težkih 50 kg po Din 2.75 za kg, na drobno Din 3.80 za kg, najmanj 5 kg.

Lanene tropine za 38/40% beljakovin in toličce po Din 2.60 za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg po Din 7 za kg, na drobno Din 8.— za kg, najmanj 5 kg.

Ribje olje za živino v ročkah po 3 kg = 70 Din; se pošilja po pošti; v steklenicah po $\frac{3}{4}$ litra Din 18.—, v steklenicah po 1 $\frac{1}{2}$ l Din 30; v posodo kupca po 22 Din za kg.

Promiul, pravilno sestavljena krma za perutnino, pospešuje kokuši. Na drobno po 11 Din kg, najmanj 5 kg.

Živinska sol v vrečah po 50 kg za Din 72 (samo v Celju).

Pekk hrana za živino z vitaminom po Din 62 za kg.

Živinorejski in mlekarški predmeti.

Slamoreznica KS 2A za ročni pogon Din 2000.

Slamoreznice Borek: JS8 po Din 1680, VS10 po Din 1890,

VFS12 po Din 2200, VFSR12 z verigo po Din 2250, VFS14 z verigo po Din 2770, Alpina 12 po Din 2350, HLC za ročni pogon ali motorni pogon po Din 2600, z varnostno varovalko Din 2800,

EAS za motorni pogon Din 3400, z varovalko Din 3700, EBBS za motorni pogon Din 3800, z varovalko Din 4100, Rapid 12 po Din 4300, z varovalko Din 4700.

Drobljač (šrotar) „Gloria 3“ Din 3600, drobljač za oves EMO po Din 2000.

Reporeznica Borek EWC po Din 980, EWL po Din 740, EWO po Din 740.

Reporeznice, domače, male po Din 370, velike po Din 700.

Telečji napajalniki po Din 130.

Gumijevi seski za napajalnice po Din 30.

Gobčni odpirači Expres Din 150 za komad.

Posnemalnik Vega E za 75 lit. po Din 1250, E2 za 100 lit. po Din 1400, F za 140 lit. po Din 2000; G za 200 lit. po Din 3800.

„Baltic“ posnemalnik HF za 35 lit. Din 700, KI 10 lit. po Din 1850, za 130 lit. s podstavkom Din 2750.

Pinje št. 1 za 5 lit. po Din 620, št. 2 za 10 lit. po Din 750.

Laktodensimeter (za določanje gostote mleka) po profesorju Gerberju po 50 Din.

Sirišče dansko originalno Hansenovo v prahu (iz Kodanija), v škatljicah po 25 gr po Din 12, 50 gr po Din 20, 100 gr po Din 40, 500 gr po Din 180.

Brzoparilnik Alfa s pocinkanim kotlom, 50 literski po Din 1250; 80 literski po Din 1625; 120 literski po Din 1850.

Brzoparilnik Wema z bakrenim kotlom 70 literski po Din 1400; 90 literski po Din 1700; 130 literski po Din 1900.

Brzoparilnik domači, s pocinkanim kotlom 60 literski po Din 1030; 80 literski po Din 1150.

Garkon zoper rastlinske škodljivce 15 Din.
Garkon zoper živalske kožne bolezni 15 Din.

Živinozdravniški predmeti (češki izdelek); požiralnikove cevi za teleta po Din 70, za goved po Din 180; trokarji za teleta po Din 70, za goved po Din 70, irigatorji kompletni (po 3 litre) po Din 80; obroči za bike poniklani po Din 26, navadni po Din 22; toplomer za merjenje vročine po Din 25 in 30; znamke za perutnino celoidne po Din —,25 za komad, aluminijaste z številkami po Din —,75 za komad, ušesne znamke za živino po Din 1.50 za komad.

Sikuro, hlevski odpenjač komad Din 10.

Sadjarski in vrtnarski predmeti.

Cepilna smola v škatljicah po 1/2 kg po Din 8; v škatljicah po 1/4 kg po Din 15; 1/2 kg po Din 28.

Najboljši cepilni noži, pripravljeni za vse načine cepljenja sadnega drevja od Din 33 do Din 102.

Brusni kamni za Kundejevo blago po Din 10 umetni in po Din 40 naravni.

Prvovrstni vrtni noži, (obrezači) od Din 50 do Din 54.

Navadne drevesne škarje za obrezovanje sadnega drevja in trt od Din 20 do Din 42.

Drevesne škarje za obrezovanje vrhov, rezanje cepičev in goseničnih gnezd Din 135 do 150, peresa k škarjam po Din 1.

Drevesne škarje Kunde od Din 40 do 190.

Drevesne žage Din 40 do 90.

Drevesne ščetilnice (krtače), za čiščenje debel in vej na starem drevju od Din 18 do Din 40.

Strgule za drevje po Din 22 do 26.

Škropilnice ročne, Perras, bakrene po 1 lit. Din 200, po 2 lit. Din 220, ponikljane 1 lit. Din 220, po 2 lit. Din 240. Podaljšane cevi za te škropilnice po Din 20 za komad.

Škropilnice za sadno drevje in hmelj „Unikum“ od tvrdke „Nechville“, ročno-prevozne z dvema cevma po 3 m, štirimi podaljševalnimi cevma po 75 cm, 2 bambusovimi cevma po 4 m in patentnim razpršilnikom Din 2600.

Samodelna nahrbtna škropilnica A. H. 20 tvrdke Nechwile s 4 m dolgo bambusovo cevjo skupno po Din 1200.

Samodelna nahrbtna škropilnica Vega francoski sistem z 4 m dolgo bambusovo cevjo skupno po Din 1540.

Škropilnice, Flickove nahrbtnne po sistemu Jessernigg po Din 740 komad, s pumpo na poteg po Din 740 za komad.

Razpršilnik Flick za visoko drevje po Din 110 za komad. Škarje za striženje mej od Din 40 do Din 120.

Papirnati drevesni pasovi za lovljenje mrčesa po Din 3 za meter.

Papir za lepljive pasove po Din 1 za meter. Dobi se v ovitkih po 50 metrov.

Sotor lepljo po Din 50 za kg.

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, v steklenicah po 1 1/2 kg po Din 20, v ročkah po 3 1/2 kg Din 50.

Arborin v sodih po 100 kg po Din 10 za kg, v sodih kupca po Din 11 za kg.

Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 5 Din kg na drobno v pločevinastih kantah po 4 in pol kg vsebine po 40 Din, v steklenicah po 2 kg po 15 Din in po 1 kg po 8 Din z embalažo vred. Po pošti se razpošilja le pločevinaste kante.

Rafije liče, kg po 20.— Din.

Vilaste lopate za rahlanje zemlje po Din 100.

Vrtno zalivalke „Jajag“ 10 lit. Din 160, 12 lit. 180, 14 lit. Din 200, 16 lit. Din 215.

Ostalo zalogo glej v št. 2 „Kmetovalca“.



1000 dinarjev

plačam, če svojih kurjih očes, bradavic, rožene kože, odebline ne odpravite v 3 dneh brez

bolečin in nevarnosti ter brez noža in brez vnetja z zdravniško priporočenim balzomom „Ria“. Gospod šumarski svetnik L. sporoča: „18 let sem trpel radi kurjih očes, vsak čevelj in vsak korak mi je povzročal muke. Balzom „Ria“ je odstranil moja kurja očesa s koreninami vred“. Enako pišeta vladni svetnik dr. Bodenstein in grofica Zeppelin. Cena z gar. pismom Din 8.—, 3 lončki Din 15.—.

Dr. Nic. Kemény, Košice

poštni predal 12/D 37. — Češkoslovaška.

IVAN JAX IN SIN

LJUBLJANA, Gosposvetska c. 2.

Šivalni stroji

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tovarne.

15 letna garancija.

Vezenje se poučuje pri nakupu brezplačno

Pisalni stroji „ADLER“

Kolesa iz prvih tovarn, Dürkopp, Styria, Nero. Pletilni stroji vedno v zalogi. Posamezni deli koles in šivalnih strojev.

Daje tudi na obroke

Cenik franko in zastoj.



Polne prsi, strumna meča

prelestne, bujne, mične čare razvija pri damah vsake starosti od zdravnikov priporočana „Idealmikstura“. Nerazvite, suhe

prsi hitro in krašno razvije do stanovitnosti. Že po 4-tedenski uporabi se dosežejo vidni uspehi strumnosti in polnosti, kar potrjujejo številne vpslane zahvale. — Mršave oblike vratu se lepo očarljivo razvijejo. Izbokle kosti izginejo. Šibka meča se z idealom vidno jačijo. Garancija: denar se vrne, če ni uspeha. — Cena Din 12.—, 3 steklenice Din 24.—, 6 steklenic Din 40.

Dr. Nic. Kemény, Košice

poštni predal 12/C 37. — Češkoslovaška.

Naročila na sadno drevje.

Iz drevesnice Kmetijske družbe se bodo oddajale za spomladansko saditev sledeče vrste sadnega drevja:

1. **Visoke jabolane:** I. vrsta je bila že v jeseni razprodana! Imamo še II. vrsto po 8. Din in III. vrsto po 4 Din.
2. **Visoke hruške „žlahne“:** Hardyjevka, Avranška, Williamovka, Boskovka, Pastorovka in zgodnja zelena Magdalenka. I. vrsta po Din 15.—. (Izbrane najlepše po Din 18.—). II vrsta po 8 Din. III. vrsta po 4 Din.
3. **Visoke hruške „mošnice“:** Koroške mošnice. I. vrsta po Din 12.50. (Izbrane najlepše po Din 15.—). II. vrsta po 8 Din. III. vrsta po 4 Din.
4. **Visoke češpije:** Italijanska sliva, Monfort sliva, Velika sladkorna, Jeferton in Velika rumena. I. vrsta po Din 15.—.
5. **Pritlične jabolane:** (že v jeseni razprodano).
6. **Pritlične hruške:** Kleržovka, zgodnja zelena Magdalenka, Salzburgerca, Williamovka, Klapovka, Amanliška, Avranška, Hardyjevka, Dielovka. I. vrsta po Din 20.—.
7. **Marellice** - Klosterneuburške. I. vrsta po Din 25.—.
8. **Breskve** - Amsden. I. vrsta po Din 20.—.
9. **Ribez** - nizki po Din 3.—.

Naročila, se sprejemajo do 1. marca le proti predplačilu. Ob naročitvi zahtevajte poštno položnico. Družba si pridržuje pravico, poslati ev. kako drugo pripravno vrsto, če bi naročena vrsta že pošla. Pri vsaki naročitvi je navesti železniško postajo. Manj kot 10 dreves se ne bo pošiljalo. Stroški za ekspedicijo za vsak ovoj po 20 Din

Kmetovalci!

Bližajoči se zimski čas je pripraven za zatiranje raznih škodljivcev in boleznih, katere v vegetacijski dobi le težko zatiramo. Uporabljajte v svojih vinogradih in sadonosnikih za zatiranje raznih škodljivcev samo popolnoma zanesljiva in vsestransko preizkušena sredstva:

SOLBAR, škropivo za zatiranje koževnosti na trsu, raznih kaparjev na trsu in sadnem drevju ter za zimsko škropljenje sadnih dreves.

GOSENIČNI KLEJ „HÖCHST“ za zatiranje malega in velikega zimskega pedica ali zmrljarja, se odkljuje po dolgotrajni lepljivosti in trpežnosti.

USTIN je preizkušeno sredstvo proti krvavim ušem.

ZELIO-ZRNA so odlično sredstvo za zatiranje poljskih in hišnih miši.

ZELIO-PASTA je odlično sredstvo za zatiranje krtic ali voluharjev in podgan.

USPULUN IN TILANTIN za močnejše ali prašenje vsakovrstnega semena, osobito rži, pšenice in ječmena.

Vsa ta sredstva z literaturo o njih se dobe pri tvrdkah:

Kmetijska družba za Dravsko banovino, Skladišče Maribor, Meljska c. 12 „Kemindustrija“, Maribor Drogerija Poberaj, Ptuj.

„JUGEFA“ k. d., Zagreb, Gajeva ulica 32.

HERAKLIT

PLOŠČE

SO NAJBOLJŠI STAVBENI MATERIAL ZA

HLEVE
SVINJAKE
KOKOŠNJAKE
GOSPODARSKA POSLOPJA, HIŠE I.T.D.

ZAHTEVAJTE
POJASNILA PRI

MATERIAL, TRG. D. Z O. Z.

**LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 36/1.**



SALONIT

GENERALNO ZASTOPSTVO:
„ALPEKO“ TRGOVSKO IND. DRUŽBA Z O. Z.
LJUBLJANA — ZAGREB
TELEFON 29-30. TEL. 64-85

Ali želite, da se
protina
in
revmatizma
temeljito iznebite?



Revmata je strašna in daleko razširjena bolezen, ki ne prizanaša niti bogatašu niti siromaku, ona išče žrtve v palači enako kakor v koči. Prerazlične so oblike, v katerih se bolezen pojavlja. A največ je boleznih, ki ima o najraznovrstnejša imena, medtem ko niso nič drugega kakor revmatizem. Včasih bole kosti in sklepi, včasih oteko členki, roke in noge so izkrivljene; trganje, zbadanje v raznih delih telesapa tudi slabost oči, vse to so posledice revme in kostnih bolečin.

Kakor so različni pojavi, v katerih se bolezen pojavlja, tako mnogoštevilna so vsa mogoča in nemogoča zdravila, medicine, miksture, mazila itd., ki se ponujajo trpečemu človeku. Večina teh sredstev ne more popolnoma izlečiti, v najboljšem slučaju le za kratek čas ublažiti bolečine. Kar Vam mi priporočamo, je povsem neškodljiva zdravilna pijača, ki je že mnogim bolnikom pomogla.

Naša kura je izborna in naglo deluje. Da pridobimo čim več pristašev, smo sklenili, da pošljemo vsakomur, ki nam piše,

popolnoma brezplačno

našo interesantno in poučno razpravo. Torej kdor trpi bolečine in kdor želi, da se teh bolečin naglo, temeljito in brez nevarnosti reši, naj piše še danes na

Avgust Märzke

Berlin, Wilmersdorf, Bruchsalterstrasse 5 Abt. 49

Kmetijska in gozdarska razstava

na

Dunajskem spomladnem

Velesejmu

(Wiener Frühjahrsmesse)

od 8. do 15. marca 1931

Avstrijska lovska razstava. — Avstrijska razstava pšenice. — Mlekarska razstava. — Razstava malih živali. — Razstava kmetijskih preizkušališč. — Poljedelski stroji in orodje. — Zvezna vinska razstava s poskušnjo. — Znatno znižane vozne cene na tu in inozemskih železnicah, po Donavi in pri zračnem prometu Brez vizuma se lahko prekorači avstrijsko mejo, če imate sejmsko vstopnico in potni list. — Vsa pojasnila in vstopnice po 50 dinarjev dobite pri:

„Wiener Messe“ A. G., Wien VII.

in pri vseh avstrijskih konzulatih, kakor tudi pri zastopstvih „WIENER MESSE“ v vsakem večjem kraju.

Za jesensko in zimsko škropljenje sadnega drevja proti raznim škodljivcem je priznano najusoešnejše sredstvo

ARBORIN

Izdeluje ga tvrdka

„CHEMOTECNA“

družba z o. z.

LJUBLJANA, MESTNI TRG 10

(na dvorišču veletrgovine A. & E. Skaberne)

**I. Trsničarska zadruga
v Dravski banovini**

F. Z. Z. O. Z.

**Sv. Lovrenc v Slov. Goricah, p. Juršinci
pri Ptuju - železniška postaja Moškanjci**

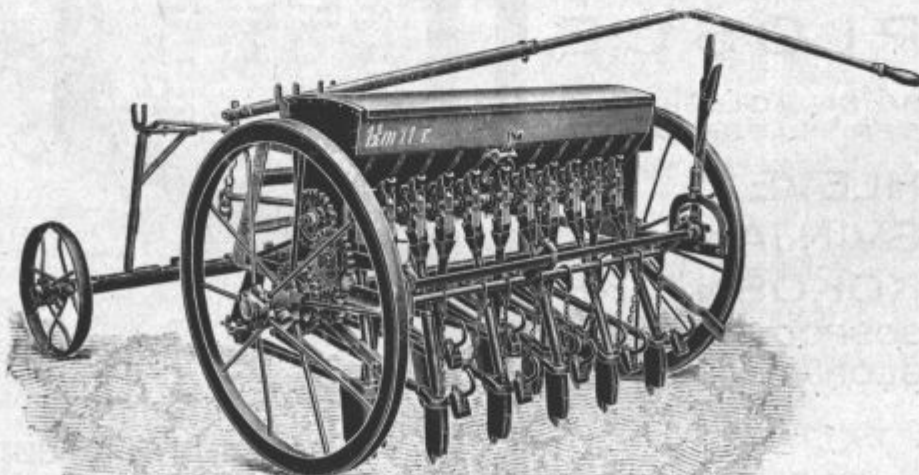
Prva produktivna zadruga te vrste v naši državi, obstoja in priznana izborna deluje že četrstoletja. Nudi **la. trsni material (cepljenke, korenjake itd.)** pod običajnimi pogoji

Zahtevajte cenik, ki je v slovenskem in srbohrvatskem jeziku interesentom brezplačno na razpolago! — Kratki naslov za pisma: **Trsničarska zadruga, Juršinci, Dravska banovina.**

31

RUD. SACK

**tovarna poljedelskih strojev in orodja
LEIPZIG. Podružnica: WIEN**



SACKOVE STROJE IMA V ZALOGI:

KMETIJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI.



KMETOVALEC

GLASILO KMETIJSKE DRUŽBE V LJUBLJANI

VINARSKEGA DRUŠTVA

IN KONJEREJSKEGA DRUŠTVA ZA DRAVSKO BANOVINO V MARIBORU

Izhaja 15. in zadnjega v mesecu. — Člani Kmetijske družbe dobivajo list brezplačno. — Cena listu za nečlane 30 Din, za inozemstvo 40 Din letno. — Posamezna številka stane 2 Din. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Novi trg šte. 3. Glavna urednika: Ing. Rado Lah in Franjo Kafol.

štev. 3.

V Ljubljani, 15. februarja 1931.

Leto 48.

VSEBINA: SPLOŠNO KMETIJSKO GOSPODARSTVO: Več zanimanja in veselja za kmetijski pouk. — Novi „Kmetovalec“. — Kako omiliti gospodarsko krizo. — **POLJEDELSTVO in TRAVNIŠTVO:** Ali se izplača danes uporaba umetnih gnojil? — Mali traktorji. — Tekmovanje danskih kmetovalcev. — Gnojite travnike! — **HMELJARSTVO:** Ni vse zlato, kar se sveti. — **SADJARSTVO in VRTNARSTVO:** Žveplovo-apnena brozga. — Cepili bomo. — Drevesni lepljivi pasovi. — Notice. — Vprašanja in odgovori. — **VINARSTVO in KLETARSTVO:** Od vrenja vinskega mošta do pretakanja mladega vina. — Prvo pretakanje. — Uspehi gnojilnih poskusov z umetnimi gnojili v vinogradu. — Poročilo o stanju vinarstva. — Društvene vesti. — Vprašanja in odgovori. — **ZIVINOREJA in MLEKARSTVO:** Naša živinoreja v novem letu. — Kokoške bolezni. — Gibanje živinorejskih organizacij. — Mlečnost domače pšenične živine. — Vestnik odseka za perutninarstvo. — **KONJEREJA:** Uspehi konjereje v Dravski banovini l. 1930. — **ZADRUŽNIŠTVO:** Kreditne zadruge. — **GOSPODINJSTVO:** Gospodinj. — **DRUŽBENE ZADEVE in RAZNO:** Družbene vesti. — Gospodarske vesti. — Iz delovanja podružnic. — Zbojrovanja podružnic. — Kmetijsko-šolski vestnik.

Več zanimanja in veselja za kmetijski pouk.

Fr. Fistrovič.

Vse premalo zanimanja in zmisla vlada še pri nas za kmetijsko šolstvo, za posečanje kmetijsko-nadaljevalnih šol, tečajev in predavanj. Odrasla kmetijska mladina, zlasti fantje imajo za razne veselice, vasovanje in druge zabave še vedno več veselja.

Niti gospodarji se ne brigajo dovolj za strokovni pouk. Mnogi so še člani ene ali druge strokovne organizacije, kmetijske, vinarske ali sadjarske podružnice. Te prirejajo večkrat razne poučne tečaje in predavanja, ali žal, teh važnih prireditvev se ne udeleži niti polovica članov, kaj šele, da bi privedli s seboj še druge fante in može. Potem pa toliko tožijo, da jim slabo gre, da ne morejo več gospodariti, da se ena ali druga reč ne izplača itd. Ko se jim pa nudi primeren pouk ali nasvet, pa ni nobenega blizu. Takim je seveda težko pomagati.

Veliko jih je naročenih na „Kmetovalca“, „Sadjarja“ i. t. d., a ničesar nečitajo. Žalostno je to, a vendar resnično.

Ravno sedaj v zimskem času je dana možnost našim fantom in gospodarjem, da obiskujejo kmetijsko-nadaljevalne tečaje. Po mnogih krajih so se

ti s prav dobrim uspehom zaključili. Kjer jih pa še ni, tam se morajo naprednejši potruditi in vplivati na merodajne faktorje, da se čimprej priredijo. Prepričan sem, da bo vsak, ki bo pouku vestno in pazljivo sledil, ter se pozneje praktično po pridobljenih naukih ravnal, gotovo zadovoljen in mu ne bo nikdar žal, da je žrtvoval teh par ur za lastno izobrazbo. Onim fantom pa, ki nameravajo obiskovati kmetijsko šolo, priporočam, da se že sedaj glede teh informirajo in potem koncem poletja (julij-avgust) pravočasno prigrasijo za sprejem. Take šole so: dvoletna vinarska in sadjarska šola v Mariboru, enoletna kmetijska šola v Št. Jurju pri Celju in enoletna kmet. šola na Grmu pri Novem mestu.

Pravtako je potrebna izobrazba naših deklet, kajti tudi te, kot bodoče gospodinj, bodo morale biti vsestransko izvežbane, da bodo res kos svojih težkih in odgovornih nalogi. Lahko je namreč gospodarju, katerega žena je dobro izurjena, ve vsako reč prijeti na pravem mestu, o pravem času ter z vsem varčevati. Da, varčevati, to moramo vsi, ne samo žena, odnosno mož - gospodar, ampak moramo k temu navajati tudi naše otroke.

Težko je dati hčerko v gospodinjstvo šolo in jo vzdrževati v teh zavodih. Predvsem za manjšega posestnika je to precej občutno. Še težje je, če je pri hiši samo eno dekle, ker jo tem težje pogrešati-gospodinja za dobo več mesecev.

Rok za plačanje članarine določen do 1. marca t. l.

Glej družbene vesti.

Z velikimi uspehi se pa vrše 6—8 tedenski gospodinjski tečajji po deželi. Za dobo teh par tednov bo gotovo vsaka mati prav lahko pogrešala svojo hčerko in to še lažje ob času, ko ni tako nujnih del na polju. Taki tečajji tudi niso zvezani z velikimi stroški. Vsaj tak tečaj bi morala imeti vsaka bodoča gospodinja, da bi bila vsaj deloma poučena v svojem bodočem poklicu.

Torej, starši, poskrbite za izobrazbo svojih otrok, kajti vsak zaveden kmetijski fant in dekle bi morala imeti kmetijsko odnosno gospodinjstvo šolo ali vsaj kmetijsko-nadaljevalno šolo in gospodinjski tečaj. Tukaj jim bo položen takorekoč temelj za bodoče skupno gospodarstvo. Čim trdnejše bo ta temelj zgrajen, s tem večjim ponosom in zaupanjem bomo lahko gledali na naše potomce.

Vsi tisti pa, ki ste člani bodisi enega ali drugega strokovnega društva, vneto in pazljivo in vztrajno čitajte društvena glasila, ki bodo skupno združena v „Kmetovalcu“. Da bo pa pregled teh naukov tem lažji, poudarjajte si z rdečim ali modrim svinčnikom vsako važnejšo reč, da o priliki, ko vam je potreben kak nasvet, lažje najdete, česar iščete. Potem vsako številko „Kmetovalca“ shranite, ob koncu leta pa jih dajte vezati. Tako boste imeli najlepšo strokovno knjigo, polno različnih strokovnih razprav in nasvetov, ki vam bodo vedno dobrodošli.

In ravnotako tudi strokovna predavanja. Naša dolžnost je, da se istih vedno polnoštevilno udeležujemo, pa ne samo člani, ampak da se potrudimo in stopimo od soseda do soseda ter ga prosimo, da gre z nami, kajti vsakemu pride nekaj prav. Le na ta način, v lepem medsebojnem in odkritosrčnem prijateljstvu in s čitanjem strokovnih listov in posečanjem raznih poučnih predavanj ter da se po možnosti po istih kolikor mogoče ravnamo, bomo lahko vsaj delno odpravili današnjo vsestransko krizo, kajti samo tožiti o slabih časih in nič storiti za izboljšanje istih, je brez vsakega pomena.

Novi „Kmetovalec“.

Franz Frangež.

Ko sem prejel dokaj vredno gospodarsko čtivo „Kmetovalca“, me je navdušilo toliko, da napišem nekaj vzpodbud tudi za druge. Izpolnila se je torej želja marsikaterega, da smo enkrat na potu k skupnemu gospodarskemu listu, ki bo sčasoma res ponos naše prelepe kmetijske Slovenije. Z veseljem ga bo vzel v roke vsak kmetovalec, ki v naših malih razmerah ni samo sadjar ali vrtnar, pač pa vse, ker drugače niti izhajati ne more.

Našli bomo v njem vse, kar pač za naše razmere potrebujemo, in to smo videli že v prvi številki, da je na pravi poti in, kar je glavno, da je poceni.

Zavednosti bo še pač treba pri vseh kmetovalcih in tako se bo tudi število dvignilo, kar naj bo interes vsakega, tako bo potem res kmetijska organizacija, ki zamore tudi nekaj nuditi.

Tak list nam je res potreben, ker potom njega se informiramo o vsem, kar nam je že nujno potrebno, da tako pridemo do boljše bodočnosti.

Čudno se mi pač zdi, ko čujem splošnost in želje na občnem zboru vseh strokovnih društev za združitev, pa se najdejo še osebe, ki so proti skupnemu glasilu.

Ako je daljša razprava o kaki panogi, pa se kakor doslej natisne brošurica, čeprav za malo odškodnino in stvar bo v redu; sicer so itak strok. knjige, kar je pa tekočega, bo že zmagal list v sedanjih obliki.

Seveda, ko bo članstvo narastlo, bo pač list tudi temu primeren, kar upamo, da tudi bo; čeprav vlada letos nekoliko razdvojenost, toda sčasoma mora biti boljše in v tem zmislu na delo za blagor kmeta, ker na ta način je pot najlažja in najidealnejša.

Kako omiliti gospodarsko krizo.

Ing. R. Lah.

V prejšnji številki „Kmetovalca“ smo opisali glavne vzroke današnje gospodarske krize. Iz tamšnjih izjav sledi, da vlada neugodno gospodarsko stanje po vsem svetu in da so vzroki tako globoki in vsesplošni, da jih ne more odstraniti posamezna država, še manj pa posamezna pokrajina. Gospodarsko stanje je dandanes tako spojeno z vsem svetom in tako povezano med vsemi stanovi in gospodarskimi panogami, da ga ni mogoče obravnavati enostransko. Vendar se da v posameznih pokrajinah vsaj kolikorotoliko omiliti. Tu hočemo navesti nekoliko načinov, ki jih v doseg tega cilja priporočajo gospodarski strokovnjaki.

Predvsem je **postaviti kmetijsko gospodarstvo na čim širšo podlago**. V zadnjih desetletjih se je v kmetijstvu uvedla racionalizacija in specializacija kmetijskih panog, kakor je bilo to že davno v industriji, obrti in deloma tudi v trgovini. Posamezne pokrajine, oziroma posamezna gospodarstva naj se bavijo samo z nekaterimi panogami kmetijstva, na pr. ene samo s pridelovanjem žita, druge s pridobivanjem sladkorne pese, tretje z govedorejo, četrte s prasičerejo itd. S tako specializacijo se čim bolj izpopolni in zviša kmetijska produkcija, obenem pa poceni. To načelo se je vpeljalo pred vojno ter doseglo svoj višek v povojni dobi, ko so imeli pridelki stalno visoko ceno. Bilo je to tudi umestno, dokler ni produkcija presegala potrebe svetovnega prebivalstva in so bile cene v skladu s produkcijskimi stroški.

Ko se je pa svetovna produkcija vsled industrializacije kmetijstva, t. j. vsled uporabe izboljšanih strojev tako povečala, da je več proizvajala, kot je človeštvo potrebovalo, so cene nenadoma tako nazadovale, da niso več krile proizvodnih stroškov. Nastala je gospodarska kriza. Tedaj je zavladalo nasprotno mnenje. Racionalizacija in specializacija ni bila več na mestu. **Kmetijsko gospodarstvo je bilo treba postaviti na čim širšo podlago**. Kmet naj se bavi z več panogami. Če v letih krize odpovedo nekatere, ostanejo vsaj druge dobičkanosne. Če nekatere rastline slabo obrodijo, bodo druge dale boljši pridelek; če je žito slabo v ceni, se dobi za sadje več; če je poljedelstvo zvezano z izgubo, bo živinoreja več vrgla, itd.

V naši državi gotovo ni nobene pokrajine, ki bi imela kmetijsko gospodarstvo zasnovano na tako široki podlagi kakor ravno Slovenija. Na vsaki kmetiji se goji žito vseh vrst, okopavine ravnatako, mnogokje še celo predivnate ali oljnate rastline, krmske rastline, sadno drevje, deloma trta in hmelj; v vsaki hiši je goveja živina, prasiči, perutnina itd. Redkokdaj se torej zgodi, da bi vse te panoge popolnoma odpovedale. Zato tudi vidimo, da je dandanes slavonski in banaški kmet mnogo na slabšem, ker dobi za pšenico komaj 1.30 Din, za koruzo celo le 65 para, drugega pa nima, da bi prodal s posestva. Tam se specializacija hudo maščuje.

Drugi pripomoček k izboljšanju kmetijskega gospodarstva je **izpopolnitev, olajšanje in pocenitev kmetijskega dela**. Povsod vidimo, da še najbolj izhajajo one kmetije, ki jih opravlja gospodar sam s svojo družino in s primernimi stroji. Naše kmetije so male in ne prenesejo visokih investicijskih stroškov. Zato je na mestu skupna uporaba strojev, ki jih nabavljajo razne kmetijske korporacije: kmetijske podružnice, zadrage, kmetijska društva. Kar bi bilo za posameznika veliko breme, ga v skupnosti niti ne čuti; in vendar mu dobro služi, ker mu uporaba strojev izpopolni, olajša in poceni delo v njegovem gospodarstvu. Ta način skupne nabave in porabe kmetijskih strojev in orodja je v Sloveniji zelo razvit in lahko služi kot vzor drugim pokrajinam naše države.

Za omiljenje gospodarske krize se nadalje priporoča **zmanjšanje zemeljske produkcije**. Današnji padec cen je povzročila nadmerna produkcija žita na svetu, predvsem v Ameriki, Avstraliji in Rusiji. Zato ni čuda, če se tamkaj zahteva omejitev pridelovanja žita do svetovne potrebe. To velja pa samo za navedene dele sveta, nikakor pa ne za našo Slovenijo, ki je pasivna pokrajina in mora vsako leto uvažati na tisoče vagonov žita za prehrano svojega prebivalstva. Stem pa ni rečeno, da moramo pri nas še povečati površino žita; nasprotno, zmanjšati jo moramo, kolikor to dopušča ustroj posameznega gospodarstva, ker se ne izplača. Kar ga pa pridelujemo, ga moramo gojiti tako skrbno, da dosežemo čim več pridelkov, kajti na ta način znižamo pridelovalne stroške. Isto velja tudi za druge kulturne rastline, ki zahtevajo mnogo nege in dela. Povečati je pa površino takih, ki nam navzlic manjšim pride-

lovalnim stroškom dajo več dohodkov, na pr. sadjarstvo, travništvo, pašništvo itd.

Neobhodno potrebna je končno **organizacija kmetijstva**. Danes, ker so vsi sloji, vsi stanovi in vse stroke narodnega gospodarstva organizirane, lažje prenašajo svetovno krizo. Najhuje je prizadet kmet, ki mu drugi stanovi krojijo njegovo usodo. Vse, kar mora on kupiti, je drago, kar pa ima na prodaj, je brez cene. Naravno, da si želi svoje organizacije, ki bi ga ščitila.

Kakor je znano, je vlada sestavila načrt zakona za kmetijske zbornice, za katere kmet že leta in leta prosi, ker je nujno potreben **zakonitega zastopstva**. Ta namera pa ni pogodu trgovskim in industrijskim krogom, ki so nastopili proti temu zakonu, češ, da v ta namen zadostuje kmetijski oddelek pri trgovskih zbornicah. Kakšno pa bi bilo zastopstvo za varstvo kmetijskih koristi, če bi ga imeli v rokah trgovci in industrijci, si je lahko predstavljati.

Toda ne glede na organizacijo v zakonitem stanovskem zastopstvu, se mora kmet strniti tudi v svojih svobodnih strokovnih korporacijah, kakor so Kmetijska družba, razna kmetijska društva, zadrage, posojilnice in hranilnice itd. Te organizacije imajo namen, **pospeševati kmetijsko produkcijo, prikrbovati kmetovalcem poceni in v najboljši kakovosti kmetijske potrebščine, regulirati njih cene in skrbeti za skupno prodajo pridelkov**.

Tudi agrarni izvedenci v Ženevi so soglašali v nazorih, da bi se današnja kmetijska kriza znatno omilila, če bi se posvečalo posebno pažnjo organizaciji kmetijstva sploh, še posebej pa organizaciji skupne prodaje pridelkov. Pri organizirani nabavi kmetijskih potrebščin, bi kmet prišel najceneje do njih, ker požre dandanes posredovanje nabave po trgovini 50 in več odstotkov vrednosti blaga. Na drugi strani bi se z organizirano prodajo pridelkov doseglo čim višje cene, ker bi producent - kmet potom svoje zadrage stopil naravnost v zvezo s konsumentom-meščanom-delavcem ter bi se na ta način izločila vmesna trgovina. Ta način organizacije kmetijstva je deloma uveden že v nekaterih severnih državah in se je tam prav dobro obnesel. Tudi pri naš bo treba na to misliti in skušati postaviti to prostovoljno organizacijo kmetijstva na trdno podlago.

Poljedelstvo in travništvo.

Urejuje ing. R. Lah.

Ali se izplača danes uporaba umetnih gnojil?

Ing. Primož Simonič.

(Dalje in konec.)

Da se gnojenje z umetnimi gnojili danes še izplača, nam najbolj jasno dokazujejo številke gnojilnega poskusnega krožka v Kranju. Dobičkanost gnojenja je bila tu posebno visoka pri krompirju in pesi (na travnikih poskusov niso delali). Pri krompirju je znašal povišek pridelka za 1750 do 4060 Din,

pri pesi pa celo 1400 do 8350 Din na 1 ha na podlagi cen: za krompir 0.55 Din, za peso 0.30 Din. Sploh bi morali biti danes vsi poskusi z umetnimi gnojili preračunani na dobičkanost.

Ker so danes dohodki iz kmetijskega gospodarstva tako pičli, bi moral kmetovalec tembolj gledati, da pri onih kulturah, kjer se umetna gnojila še vedno dobro izplačajo, skuša kolikor mogoče dvigniti pridelke. Z umetnimi gnojili ne dvignemo samo množine pridelkov, ampak izboljšamo tudi njihovo kakovost. Če hočemo naše pridelke standardizirati, je prvi pogoj to, da jih najprej kakovostno izboljšamo. Krompir, ki mu zadostno pognojimo s kalijevo

soljo, ima več škroba, pšenica, ki ji ne manjka dušičnate hrane, je bolj klena, t. j. ima več beljakovin in je boljša za peko, krma, ki je zrasla na pravilno in vsestransko zagnojeno zemlji, je mnogo redilnejša in zato veliko več vredna. Vrednost gnojenja torej ne obstoji samo v zvišanju pridelka, ampak tudi v izboljšanju njegove kakovosti, kar v zgoraj navedenih številkah ni zapopadeno. Zato je jasno, da je popolnoma napačna splošna trditev o nedobičkanosti gnojenja. Treba je le delati primerno razliko med posameznimi rastlinami in onim močnejše gnojiti, ki se laže in boljše vnovčujejo. Zato je tudi danes bolj kot kdaj prej važno, da poznamo pravilno uporabo umetnih gnojil, kajti ravno vsled nevednosti se napravi največ napak z umetnimi gnojili in se pogosto denar naravnost zametuje, ker se umetna gnojila ob nepravem času in v nepravi izbiri uporabljajo.

V tesni zvezi z dobičkanostjo gnojenja in posebej še uporabe umetnih gnojil je nadalje vprašanje, **katere kulture oz. rastline naj goji naš kmetovalec.** Tudi tu se žalibog pogosto čujejo čudna mnenja. Mnogi mislijo, da je vse odvisno od tega, da gojimo le one rastline, ki se trenutno najbolje vnovčujejo. V nekem slovenskem listu sem čital, da bi bila naloga kmetijskih strokovnjakov, da natančno povedo, katere kulture oz. rastline naj goji kmetovalec. Kakor da bi tam, kjer sejejo n. pr. sladkorno peso, nikoli ne bilo gospodarske krize! Kdo more jamčiti, da bo čez dve leti kultura dotične rastline še tako dobičkanosna kakor danes? Ali niste videli zgloda pri hmelju? Ne mislim, da bi morali vedno ostati pri istem plodoredu, ampak treba se je celo potruditi, da se z izbiro rastlin prilagodimo tržnim razmeram, vendar pri tem ne smemo delati naenkrat prevelikih izprememb. Vsaka prevelika reorganizacija obrata je združena ne samo s stroški in investicijami, ampak tudi z rizikom. Pogosto se tudi lahko zgodi, da pridemo z reorganizacijo prepozno. Komaj menjamo kulture ali izpremenimo način gospodarstva, že so cene zopet drugačne. Kmetijski obrat pa ravno najmanj prenese velik riziko in škodo, ki ga utegne pri tem zadeti, najteže zopet popravi, ker se mu vloženi kapital nizko obrestuje in se zelo počasi povrača v obliko dohodkov.

Čim bolj se vrže kmet na pridelovanje ene ali maloštevilnih rastlin, sploh čimbolj je njegovo pridelovanje enostransko, s tem večjim rizikom je to združeno, tako s strani posebnih in vremenskih razmer, kakortudi s strani gospodarske konjunktore. To so uvideli vsi napredni kmetijski narodi. Zato so n. pr. Švicarji začeli v zadnjem času v vedno večjem obsegu sejati tudi žita in se sploh bolj bavijo s poljedelstvom, da ne bi naenkrat občutili prevelike izgube, če bi začel močno pojemati izvoz njihove plemenske živine. Previden kmetovalec mora torej gledati, da svojo produkcijo kolikor mogoče prilagodi vsakokratnim tržnim razmeram, da pa vendar ne dela nevarnih eksperimentov, temveč da varno vozi svojo gospodarsko ladjo skozi vse nevarnosti neprestanih kriz. V to pa je kmetovalcu treba poleg

zadostne splošne izobrazbe zelo temeljitega strokovnega znanja.

* * *

Popravi: V prejšnji številki Kmetovalca na str. 19. v II. tabeli se je urinila tiskovna pomota v letnicah: namesto 1925. mora biti 1930.

Mali traktorji.

I. Dolinšek.

Kakor povsod, tako tudi pri kmetijstvu izpodriva ročno in vprežno delo motorna sila. Vprašanje obdelovanja velikih zemljišč je že rešeno, traktor nadomestuje tam konje in opravlja vsa mogoča poljska dela. Za male in srednje kmetije pa te vrste traktorji ne pridejo v poštev, ker so predragi v ceni in pri malih zemljiščih naravnost nemogoči. Zato gre sodobna tehnika za tem, da ustvari uporaben mali traktor, ki bi svojega velikega vrstnika zamogel povsod nadomestovati in ki bi v ceni ne bil pre-



Slika 5. Traktor „Pionier“ tvrdke Holder.

drag. Več desetih teh tipov je že prišlo v promet, žal so bili skoraj vsi predragi v ceni in uporabni samo za gotova dela. Zadnja leta je pa prišlo par ameriških tipov, ki so vzbudili naravnost občudovanje, bili so pa še precej dragi. Ker sem se za te vrste strojev zaradi lastnega interesa zanimal, ogle dal sem skoraj vse v obratu. Na Hrvaškem imajo že več teh tipov in so ž njimi zadovoljni.

Iznenadil me je pa lansko leto novi tip, izdelek tvrdke bratov Holder, ki je urejen tako, da lahko opravlja vsa mogoča poljedelska dela. Ta mali traktor „Pionier“ (glej sliko 5.) ima 6 konjskih sil, vodi se z adaj za ročice in napravi na uro 4—5 km. Ker je torej prenos sile izredno velik, ima v tem silno moč. „Pionier“ orje do 25 cm globoko, okopava, kultivira, vleče brane in celo vozove do 1000 kg obložene, kosi travo in žito, škropi drevje in goni škropilnice požarne brambe. Uporablja se lahko za pogon vseh mogočih gospodarskih strojev, orje in okopava lahko tudi vinograde s tem, da vleče na žično vrv pritrjena orodja. Vrhu vseh njegovih dobrih lastnosti pa ni predrag v ceni. Opremljen kot okopalnik in plug stane okoli 16.000 Din. Posamezne druge stroje je treba seveda prikupiti.

Prepričan sem, da bi ta mali traktor bil za vsa naša večja gospodarstva primerno orodje, posebno zaradi tega, ker stane tudi motor za pogon gospodarskih strojev skoraj ravno toliko in vendar ga ne moremo uporabiti za nič drugega. Želeti bi bilo, da bi Kmetijska družba prevzela zastopstvo tega traktorja za Dravsko banovino. Kdor se zanj zanima, si ga lahko ogleda v poletnem času v naših drevesnicah pri delu.

Tekmovanje danskih kmetovalcev.

Franjo Pavlica.

Poleg zadrug, v katerih je združeno vse dansko kmetijsko prebivalstvo, imajo kmetje še posebej razna društva, ki imajo namen pospeševati kmetijstvo. Najzanimivejša se mi zdijo društva malih posestnikov, ki razpisujejo vsakoletne tekme gotovega števila članstva. V taki tekmi se člani kosajo, kdo bo bolje gospodaril v določenem letu. Iz društvenega odbora se izbere tričlanska komisija, ki napravi letno nekaj ogledov na licu mesta pri tekmovalcih. Tej komisiji pomaga tudi javni okrajni kmetijski strokovnjak. Koncem gospodarskega leta se komisija ponovno sestane, izvrši splošno oceno in določi čas razstave. Poleg članov tekmovalcev lahko razstavijo svoje pridelke tudi ostali člani društva ne-tekmovalci.

Ogledal sem si eno takih razstav, kjer je razstavilo 14 posestnikov z velikostjo kmetij od 3 do 22 oralov. Poučna slika nudi razstavni katalog, iz katerega je razvidno na prvi notranji strani sledeče: 1. Velikost posestva, 2. število krav in ostale živine, 3. uporaba vseh vrst umetnih gnojil, 4. število ocenjenih točk (bodov).

Na drugi strani pa se spozna sledeče: 1. Dosega točk za posejano, 2. obdelovanje zemljišča in čistota polja, 3. izbor vrste semenja, 4. **oskrbovanje domačega gnoja**, 5. razumna upotreba gnoja, 6. sta-

nje okopavin, 7. žitaric, 8. travnikov, 9. vrsta, 10. vodenje knjigovodstva, 11. splošni utis vsega gospodarstva in 12. število doseženih točk v skupnem pregledu.

Razstava sama je pokazala, da niso Danci le dobri mlekarji in živinorejci, ampak tudi dobri poljedelci, vrtnarji in računarji. Velikega pomena so take popolne razstave, kjer ne more, kakor v mnogih drugih krajih, veljati rek, da ni vse zlato, kar se sveti. Mnogokrat se poedinec drugod pobaha z malenkostjo na razstavišču, doma pa je vse gnilo. Na Danskem pa mora biti vse dobro od živine, polja, preko gnoja pa do samega knjigovodstva. Zlasti zadnje pokaže ali je vreden kmet, da tekmuje.

Gnojite travnike!

Ing. Josip Zidanšek.

Živinorejci, mislite na gnojenje travnikov, ker le na ta način boste dobili obilno redilne krme. Ne odlašajte s tem preveč na spomlad, ko vas priganja drugo delo.

V prvi vrsti uporabljajte domači gnoj in gnojnico. Kjer gnojite z gnojnico, uporabljajte tudi superfosfat, ali pa Tomasovo žlindro, vsaj 2 metrska stota na hektar, ker gnojnici primanjkuje fosforne kisline.

Če primanjkuje domačega gnoja in če sredstva le količkaj dopuščajo, uporabljajte tudi umetna gnojila, in sicer za težje zemlje v ravnini mešano gnojilo nitrofoskal, za lažje v bolj hribovitih legah pa Tomasovo žlindro ali superfosfat in kalijevo sol. Če razpolagate z malimi sredstvi in malo površino, vzemite na pomlad superfosfat in ga pomešajte z dvojno množino pepela. Od časa do časa uporabljajte tudi apno.

Pomnite: Z dobrim gnojenjem travnikov dobite dobro krmo, z dobro krmo dobro živino, z boljšim krmljenjem pa izboljšate tudi kakovost domačega gnoja, ki bo pri vseh kulturah bolje učinkoval.

Hmeljarstvo.

Urejuje J. Dolinar.

Ni vse zlato, kar se sveti.

Hmeljanič.

(Dalje in konec.)

Po vseh mogočih krajih bivše Štajerske in deloma tudi bivše Kranjske so se pojavili čez noč novi nasadi in tako se je l. 1928. površina hmeljskih nasadov podvojila ter znašala nekaj nad 3000 ha. Nad 1500 ha so tedaj nasadili kmetovalci hmelja nanovo in investirali v te nasade nad 30 milijonov dinarjev. Medtem pa so cene hmelju padle že daleč izpod pridelovalnih stroškov, hmelj je ostal neprodan in kmetovalci so zopet rušili nasade in preklinjali hmelj v goreče peklo. Tekom dveh let je zopet izginilo teh 1500 ha novih nasadov in s tem je šlo tudi v te nasade investiranih 30 milijonov dinarjev premoženja našega kmetovalca rakom žvižgat. Draga je bila ta

šola, strašno draga in v marsikaterem kmetjskem domu, kjer je prej vladalo blagostanje, je zavladala revščina, marsikje zapel tudi boben. In vsemu temu je bila kriva nepoučenost, slepa vera v hmeljarsko blagostanje in nepoznanje bistva hmeljarstva sploh. Kako slepo so v tistih časih kmetovalci sadili hmelj, priča tudi sledeči resnični dogodek:

V neki vasi na bivšem Kranjskem (ime je pač treba zamolčati, da ne bo zamere) je živel skrben kmetovalec, ki je imel komaj 6 ha veliko posestvo, vendar je dobro gospodaril in navzlic kopici otrok še precej dobro izhajal. Pa je tudi on slišal in čital o visokih hmeljskih cenah in bajnem bogastvu hmeljarjev, preudarjal semintja ter se končno odločil, da postane tudi sam hmeljar. In romal je mož v Savinjsko dolino, nakupil sadik in na svoji najboljši, nad 1 ha veliki njivi nasadil to blaženo „zlato rožco“. Skrbno je pripravil njivo in ves gnoj porabil za

hmelj ter pustil ostale njive negnojene. Šel je v gozd ter posekal skoraj vse lepe mlade smreke, da je dobil potrebne hmeljevke. Prvo leto je bil pridelek neznamenit in se skoro ni izplačalo iskati kupca. Drugo leto pa je mladi nasad bogato obrodil in zopet je romal mož, z vzorcem seveda, v Savinjsko dolino, da spravi svoje dragoceno blago v denar. Kako pa se je začudil, ko o visokih hmeljskih cenah, na katere je on računil, že ni bilo več sledu, ko so trgovci smeje ogledovali njegov hmelj in mu zatrjevali, da kvaliteta ne odgovarja ter mu ponujali tako smešno nizko ceno, da ne bi krila niti stroškov prevoza. Poskusil je ponovno, toda vedno z istim uspehom. Čakal je še eno leto, toda uspeh je bil zopet isti. Medtem pa je vsej družini trda predla za živež, ker ves gnoj je šel na hmelj, na najboljši njivi, kjer se je preje pridelalo največ živeža, je bil nasajen hmelj, ki še ni vrgel niti beliča, ker je ves pridelek ostal neprodan. Pa je še pravočasno uvidel možic,

da se mu pri takem gospodarstvu obeta beraška palica, razjezil se je na to „proketo koprivo“ ter izruval hmelj in gospodaril po prejšnjem načinu — brez hmelja. Ze nastopno leto je bilo pri hiši zopet dosti živeža, le nekaj tisočakov dolga in opustošen gozd je še spominjal na to drago hmeljarsko šolo našega kmetiča. Skrbna gospodinja je sicer skušala upotrebiti pridelek hmelja vsaj na ta način, da ga je zašila v blazine in slamnice, pa še tu se ni obnesel, ker je vso družino vsled ostrega hmeljskega vonja bolela vsako jutro glava. In tako je končno s težkim trdom in velikimi stroški pridelan hmelj našel svoje mesto le še na gnoju.

Sličnih resničnih dogodkov je še več, ki pa so večkrat še mnogo bolj žalostno končali. Zato je potrebno, da je vsak kmetovalec poučen o bistvu hmeljarstva, da ne nasede pretiranim vestem o silni rentabilnosti te gospodarske panoge in bajnem bogastvu hmeljarjev.

Sadjarstvo in vrtnarstvo.

Urejuje ing. J. Skubic.

Žveplovo-apnena brozga.

Fr. Kafol.

Na zahtevo članstva hočemo to brozgo n kratko opisati, t. j. kako se uporablja in izdeluje.

Žveplovo-apnena brozga je znana pod imenom „kalifornijska zmes“ ter se splošno priporoča kot izvrstno zatiralno sredstvo zlasti proti nekaterim boleznim in škodljivcem na sadnem drevju in vinski trti. Z njo zatiramo opasne bolezni, kakor kodravost na breskvah, škrlup ali fuzikladij na jablanah in hruškah, razne rje, plesni, pa tudi uši in kaparje, dalje razne pršice, ki mnogokrat zlasti na trtah delajo precejšnjo škodo.

Z žveplovo-apneno brozgo škropimo v zimskem in tudi v pomladanskem času, pred in po cvetju. Trte mažemo z njo, ko smo jih obrezali in očistili, preden začno odganjati. V ta namen vzamemo 1 liter brozge na 2 do 3 l vode. Za poletno škropljenje drevja pa primešamo na 25 do 30 l vode 1 liter brozge za pečkarje, 1 liter brozge na 30 do 40 l vode pa za koščičarje. Škropiti ne smemo, če je prevroče. Po škropljenju moramo škropilnico temeljito očistiti, ker razjeda brozga kovine, pa tudi gumijaste cevi. Važno je tudi, da hranimo brozgo vedno v zaprtih posodah, pa najsibo to v steklenicah ali v železni in drugi posodi, sicer izgubi na zraku na učinkovitosti (se izdiši).

Žveplovo-apneno brozgo lahko izdelujemo tudi sami. Vzeti je 850 gramov sprasenege apna in 1450 gramov finega zmlatega žvepla, ki se v suhem stanju dobro premešata. V železnem ali emajliranem kotlu (loncu), dolivamo polagamo 10 l vode in kuhamo med vednim mešanjem (izhlapelo vodo se vedno dodaja), dokler ne postane tekočina višnjevoredča; to traja 45 do 60 minut.

Kdor hoče s to brozgo škropiti po cvetju sadno drevje proti zavijaču, naj ne uporablja arzenovega sredstva urania - zelenila, temveč kalcijev arzenat (na 100 l raztopine 15 dkg), sicer škropivo lahko osmodi liste.

Žveplovo-apneno brozgo izdeluje v prav dobri kakovosti tvrdka I. Jurca v Ptujju in se dobi tudi pri Kmetijski družbi v Ljubljani.

Cepili bomo.

Ing. Jos. Skubic.

Pomlad se bliža kaj naglo. Nastopa čas, ko bomo odločali drevju, ki ga cepimo, sorto. Ali ni zato zadnji čas, da se vsak sadjar, ki misli od sedaj dalje cepiti, takoj pouči, kaj naj cepi? Vsak sadjar, ki je obenem res dober gospodar, mora pač vedeti, da imamo za Dravsko banovino določen sadni izbor, ki je temeljito popisan v Humekovi knjigi: Sadni izbor za Slovenijo. Vsak dober gospodar mora tudi vedeti, da ta izbor ni nastal zato, da bi pomagal širjenju sort, ampak zato, da gospodarji spoznavajo dobre sorte, kakor jih zahteva trgovina s sadjem, dalje, da sadjarja pouči, kaj vse zahteva posamezna sorta glede lege, zemlje, vlage, podnebja. Zato je ta knjiga vsakemu gospodarju, ki pozna dobre in slabe strani svojega zemljišča, neobhodno potreben kaži-pot, da izbere za krajevne razmere čimbolj prikladno sadno pleme in sorto. Ves izbor, ki je v tej knjigi popisan, pa je preobširen za vsakega posameznega producenta in za okoliške sadjarje.

(Dalje prih.)

Drevesni lepljivi pasovi.

Ing. Skubic.

Lepo, zdravo in dobro razvito sadje je važen gospodarski faktor. Iz statistike Generalne direkcije carin v Beogradu razvidimo, da je bil izvoz sadja v letu 1930. največji tekom zadnjih let. Izvozilo se je preko 83 milijonov kg sadja v vrednosti približno 187 milijonov dinarjev. Ta postavka naše izvozne

trgovine nam dovolj jasno pove, kaj nam sadje lahko donša. Sadje je uvaževanja vreden eksportni artikel v narodnem gospodarstvu. Zato je dolžnost producenta, da pridela mnogo zdravega sadja. V ta namen je potrebno uporabljati primerna sredstva za pokončevanje škodljivcev. K najmodernejšim sredstvom za lovljenje živalskih škodljivcev prištevamo v zadnjem času že izgotovljene drevesne lepljive pasove „Rekord“.* Zanimiva je statistika, ki jo navaja svetovno znano podjetje I. G. Farbenindustrie, ki je razpečala v preteklem letu v Nemčiji 1 in pol milijona, v Češkoslovaški 350.000 in v Avstriji 50.000 že izgotovljenih lepljivih pasov. V naši državi se pasovi še uvajajo. Uporaba lepljivih pasov je že dolgo



Sl. 6. Drevesni lepljivi pas.

znana. Novi način opasanja z že izgotovljenimi lepljivimi pasovi nam nudi toliko prednosti pred dosedanjim načinom, da se hočemo podrobneje ž njim baviti. Že izgotovljeni drevesni lepljivi pasovi „Rekord“ so napravljeni iz specialnega pergament papirja, ki je preizkušen na odpornost v zimski in poletni dobi. Lepljivi del pasu je širok 7 cm. Lepivu je dodan poseben vonj, ki ima lastnost, da privablja škodljivce. Razine praktične preizkušnje so pokazale, da je zelena barva lepiva izredno ugodna za lovljenje vsakovrstnega mrčesa, vsled česar se lepivu primeša zelena barva. Za lepljive pasove je važno, da traja lepljivost vsaj 4 do 5

mesecev. Nadaljnja prednost že izgotovljenega lepljivega pasu je ta, da je sadjarju mogoče takoj določiti, koliko zavitkov bo potreboval za drevje, ker se pasovi dobavljajo v zavitkih po 10 m. 1 zavitek zadostuje za približno 20 dreves z obsegom približno po pol metra.

Nadaljnja prednost obstoja tudi v tem, da je opasanje izredno lahko.

Kako opasujemo drevje.

Pred opasanjem izgledimo drevesni lub. Neenakosti površine debla dobro zamažemo z ilovico zato, da s tem onemogočimo škodljivcem pod pasom prehod. Pas pritrdimo v višini 1½ m. Patentirani in izpopolnjeni drevesni lepljivi pas „Rekord“ prirežemo tako, da sega en konec 1 do 2 cm preko drugega. Pas nato zgoraj in spodaj dobro prevežemo in odvijemo izolacijski trak, ki pokriva srednji lepljivi pas. Ako se je na pasu nabralo polno mrčesa, trak obrnemo na drugo stran, kjer je nova površina za lovljenje.

Kdaj opasujemo drevje?

V jeseni proti zimskemu pedicu (zmrzlikarju), v zgodnji pomladi proti vsem ostalim škodljivcem (cvetožer i. t. d.), ki lezejo iz zemlje na drevo. Najbolje je seveda, če so pasovi stalno na drevju.

* Uredništvo priporoča, da sadjarji preizkusijo omenjene „Rekord“ pasove in o uspehih poročajo.

Notice.

Dobava reparacijskih škropilnic. Kralj. vlada je nabavila v Nemčiji na račun reparacij 2000 nahrbtnih, 1000 prevoznih drevesnih škropilnic in 75 trijerjev. Za Dravsko banovino je določenih 55 nahrbtnih in 40 prevoznih škropilnic. Trijerjev Dravska banovina ni dobila. — Drevesne škropilnice so prispele za Dravsko banovino v Ljubljano. Nahrbtne škropilnice so sistema „Calimax No. 1“, prevozne „Teutonia“. Kralj. banska uprava je razdelila škropilnice enakomerno po vsej banovini. Škropilnice bodo prodajala sreska načelstva interesentom po tovarniški ceni, in sicer avtomatične nahrbtnne „Calimax No. 1“ po 693 Din in „Teutonia“ po 1908 Din. Ostale stroške plača država. — Škropilnice je izdelala znana tvrdka Carl Platz, Ludwigshafen. Ker so drevesne škropilnice izdelek priznane tvornice in ker so zelo poceni, bodo sadjarje gotovo zadovoljevale in jih bodo zato sadjarji tudi pridno uporabljali, da dvignejo množino in kakovost pridelka. Želeti bi bilo le, da bi vsi sadjarji čimpreje nabavili drevesne škropilnice in bi tako bilo mogoče izvesti skupno borbo proti sadnim zajedavcem. Kmetijske organizacije so v prvi vrsti dolžne skrbeti za izvedbo tega cilja.

Ing. S.

Sadjarji! Ali ste že proučili v 1. in 2. letošnji številki „Kmetovalca“ članek: „Vprašanje obveznega zatiranja škodljivcev na sadnem drevju“? Ali ste skrbeli, da se vprašanje prouči pri organizacijah, kjer ste včlanjeni ali celo član odbora? Vsi so dolžni reševati to vprašanje, ker se vseh tiče! Sklepajte in poročajte o tem „Kmetovalcu“!

Ing. S.

Apno in izboljšanje kislih zemljišč za sadjarstvo. Dr. Hans Wartenberg je preizkušal delovanje apna na kisljih tleh v zvezi s sadjarstvom. Pri poizkusih na takih zemljiščih je dožgal, da utegne apno sadnemu drevju celo škodovati, če se ga ne doda v dovoljni količini. Apno namreč v manjših količinah ne rahlja zemlje, ampak jo lepši in na ta način stvarja iz zgornje zemeljske plasti skorjo, ki deluje kot pokrov, ki ne prepušča v zemljo zraka, oziroma kisika. Korenine zato ne morejo več v redu „dihati“. Za izvedbo tega vprašanja v korist sadjarstvu ne preostaja praktično nič drugega, kakor to, da ali res dovolj zemljišča nevtraliziramo (osušimo in dodamo dovolj velike količine apna, da napravi zemljo rahlo), ali pa vsaj napravljeno skorjo (pokrov) rahljamo. Najbolje pa bo najbrže, da damo dovolj apna takoj, ko zemljišče primerno osušimo in nato zemljišče še dobro obdelujemo do korenin sadnega drevja.

Ing. S.

Pobeljenje drevesnih debel je splošno znano med našimi sadjarji. Če bi bilo za nič, bi ga gotovo že zdavnaj opustili. Če pa temu beležu dodamo še nekaj drevesnega karbolineja (arborin, dendrin, neodendrin, lohsol, drvorin ali druge primerne in cenene karbolineje), bomo dosegli pa še večji uspeh. Sicer naj pa vsak preizkusi samo apneni belež, samo karbolinej in mešanico, pa si naj napravi pametno sodbo. Pri tem pa opozarjamo, da ni samo deblo, ki ga je treba varovati, ampak celo drevo. Kaj je pa treba vse o tem vedeti, pa ravno pozimi najlepše uči — ker je največ časa — krasna knjiga, ki jo je založila priljubljena Družba sv. Mohorja: Boj sadnim škodljivcem. Družba in pisatelj M. Humek sta se zavedala, kaj za sadjarja ta knjiga pomeni. Sadjar mora to tudi vedeti in biti za nauke v knjigi hvaležen. To pa bo pokazal najlepše tako, da nauke sam v svojo korist dobro porabi.

Ing. S.

* * *

Vprašanje 1. Pozno jeseni sem si nabavil 15 dreves kanadk, pa jih nisem mogel več posaditi. Zakopal sem na vrtu prilično globoko v zemljo korenine in tudi skoraj en četrt debla. Prišel je pa voluhar in objedel osem komadov,

zlasti na deblu, deloma pa tudi na koreninah. **Kako naj ravnam pri spomladanski saditvi z drevjem, ki ga je oglodal voluhar?** (D. P. pri Sv. M.)

Odgovor: Zakopano drevje spravite čimprej na varno mesto, da ne pride voluhar ponovno do njega. Že sedaj na deblu gladko obrežite obglodana mesta in jih zamažite z ilovico. Ko pride čas saditve, skrajšajte korenine do zdravega luba. Nič za to, če so korenine nekoliko krajše; temu primerno

prikrajšate tudi veje v kroni. Rane pa na deblu pri saditvi namažite ponovno z ilovico in jih obdajte z vlažnim mahom ter zavežite s cunjjo. Take rane se po preteku leta zacelijo, če niso bile prevelike in če poleti obvezo obnovimo. Pri drevesih, kjer je deblu obglodano okoliinokoli, tudi ta maža in obvezovanje ne bo mnogo zaleglo. Ker ni luba na deblu, se spoj med deblom in korenino prekine, posledica tega je, da vejevje sicer spomladi odžene ali se čez čas posuši. **Fr. K.**

Vinarstvo in kletarstvo.

Urejuje J. Zabavnik.

Od vrenja vinskega mošta do pretakanja mladega vina.

Ing. Ivo Zupanič.

(Dalje in konec.)

Na čas prvega pretakanja vpliva tudi kislina vina. Znano je, da začnejo delovati po končanem vrenju, ko leži vino na drožju in ako so pogoji za razvoj dani, neke vrste mlečnih bakterij, katerim služi ravno vinsko drožje kot hrana, ter pretvarjajo jabolčno kislino v mlečno kislino. Kislina v vinu sestoji iz dveh vrst kislin, in sicer iz vinske, ki je za vino najbolj tipična, in iz jabolčne kisline, ki je mnogo ostrejša nego vinska kislina in ki da vinu v prvi vrsti kisli značaj. Izvestne mlečne bakterije pretvarjajo ostro jabolčno kislino v milejšo mlečno kislino in ogljikov dvokis, ki pri tem procesu uhaja kot plin. Iz tega sledi, da se pri tem pretvarjanju ne le celokupna kislina zmanjša, temveč, kar je za okus vina posebno važno, da postane vino milejše. Ta pojav je v praksi splošno znan že odnekaj, ni pa bil znan vzrok tega pojava. Spomnim samo kisli letnik 1922., ki je predstavljal l. 1924. že prav prijetno pitno lahko vino. Iz istega razloga so dali svoj čas, ko so še bili stari vinogradi na lastnih koreninah s številnimi izredno rodnimi in poznozorečimi sortami, prednost starim vinom, pri katerih se je prvotno premočna kislina v teku let že primerno omilila. Ker današnja publika, ki pije vino, splošno kislih vin ne mara, je ta proces naravnega zmanjšanja kisline v vinu v polni meri upoštevati pri prvem pretakanju. Pogoj za optimalno, t. j. najugodnejše delovanje mlečnih bakterij je višja toplina okoli 20° C, kar je seveda popolnoma nemogoče v kletih v naših razmerah. Pri nižjih običajnih kletnih toplinah je pač potek tega procesa počasnejši. Iz navedenega sledi, da je pri letošnjih kislih vinih, ki izvirajo iz prezgodnje in zgodnje trgatve, treba določiti čas prvega pretakanja nekoliko pozneje, kolikor to dovolijo druge okoliščine, zlasti drožje vin iz gnilega in slabega grozdja.

Upoštevajoč vse razne okoliščine, se določi v vsakem posameznem primeru pravi čas prvega pretakanja z vinsko poskušnjo.

Ta vinska poskušnja se nanaša na opazovanja, da-li je vino popolnoma povrelo in čisto, ter kako se vino na zraku drži.

Kar se tiče prve konstatacije glede določitve časa prvega pretakanja, naj bo vino po možnosti popolnoma povrelo, naj ne vsebuje nepovretega sladkorja, skratka vino naj ne bo več sladko, mora pa biti v vsakem primeru popolnoma čisto.

Kar se tiče drugega opazovanja, kako se vino na zraku drži, napravimo sledečo poskušnjo. Iz vsakega sode, ki je namenjen za pretakanje, vzamemo čašico vina ter jo postavimo na dotični sod, iz katerega se je vzelo vino, ter pustimo, da vpliva zrak na vino skozi nekaj dni.

V glavnem lahko opazujemo tri primere, in sicer ostane vino ali čisto, ali se skali ali pa porjavi. Temu primerno se mora potem vino pretakati.

Če je ostalo vino v čašici čisto, je znak, da je vino izločilo iz sebe večino snovi, ki jih v teku svojega razvoja izloči. Pretoči se na običajen način v narahlo zažveplan sod.

Če je postalo vino v čaši motno, bodisi da je bilo vino popolnoma povrelo, bodisi da je še bilo nekoliko sladko, je to znamenje, da je zrak vinu potreben. Pretočimo ga in ga močno zračimo, kar dosežemo s tem, da pipe ne odremo popolnoma, ali da damo na pipo razpršilnik ali da obesimo na pipo čisto in obeljeno brezovo metlico. Tudi v tem primeru se pretoči vino v narahlo zažveplan sod.

Če je pa začelo vino v čašici od površine navzdol rjaveti, je to znamenje, da vino nagiba k tej neprijetni napaki pod vplivom zraka. Vino vsebuje snovi, ki na zraku porjavijo in se izločijo v trdni obliki. Takih snovi vsebujejo posebno mnoga vina iz gnilega grozdja. Tej neljubi napaki se lahko izognemo na dva načina, in sicer, da to napako zatremo v vinu še pred pretakanjem s tem, da damo vinu na vsak hl do 5 g natrijevega bisulfita ter pretočimo na običajni način v nežveplan sod, ali pa pretočimo vino v drug sod, ki ga močno zažveplamo, tako da vino z zrakom sploh ne pride v dotiko ali pa kolikor mogoče najmanj. V prvem primeru pretočimo s pomočjo vinske sesalke in cevi, v drugem pa na običajen način s škafi.

Ako smo pri prvem pretakanju upoštevali vse posamezne navedene okoliščine in smo čiste, za vino sposobne sode pravilno žveplali, smo storili vse, kar jamči za nadaljnji ugodni razvoj mladega vina.

Prvo pretakanje.

Jos. Blažević.

(Dalje in konec.)

Na 1 hl vina vzamemo 6—12 g suhe želatine in 5—10 g čreslovine. Čreslovino tehtamo za vsak sod posebej, jo v alkoholu ali v topli vodi raztopimo in dva dni pred čiščenjem zmešamo z vinom. Po pre-

takanju in dva dni po dodatku čreslovine potegnemo škafo vina iz sode, nato vlijemo $\frac{1}{2}$ —1 litra vina v drugi škat, v katerega prilivamo določeno količino želatine (na pr. na 1 polovnjak $\frac{3}{4}$ litra), obenem pa penimo s čistilno metlico iz olupljenih brezovih šibic in prelivamo večkrat iz škafo v škafo, da postane čistilo prav močno peneče. Nato vlijemo čistilo v sod. Čistilo vtepamo neposredno pod veho z preluknjčasto lato v vino na vse strani vehe. Pri tem se čistilo prav močno peni. Paziti moramo na to, da se vsa pena s trkanjem po sprednjem dnu in obročih okoli vehe spravi v vino. Vtepanje traja po velikosti sode 10—15 minut. Končno vlijemo rezervno vino v sod in ga rahlo zabijemo. Po dveh dneh zopet potolčemo okoli vehe, po potrebi do vrha zalijemo sod in ga dobro zapilkamo. Vino pustimo nato mirno ležati do drugega pretakanja.

Ako je vino v sodu zelo porjavelo in ima povrhu še okus in duh po plesnobi, ga ne čistimo z želatino, ampak z eponitom. Eponit je prašek fino zmletega rastlinskega oglja, ki smo ga že pred desetletji uporabljali s prav dobrim uspehom za odzvem plesnobe in barve.

Porjavenje vina nastane, če se porjavenju podvrženo vino spravi v dotiko z zrakom. Humozne spojine se izločujejo, plavajo v vinu in mu izpreminjajo barvo in okus. Ker zrak na tako vino slabo vpliva, ga moramo tako pretočiti, da pride čim manj z zrakom v dotiko. Sod, v katerega pretočimo porjavelo vino, zažveplamo. Vzamemo tri asbestne žveplove trake na en polovnjak, in sicer razdelimo to žveplanje na 2—3 krat, da se vino bolj spoji z žvepleno sokislino. Učinek je boljši, ako pretakamo vino skozi škropilno cev, ki jo vtaknemo skozi veho v sod.

Pri vsakem posameznem primeru moramo uporabljajočo količino eponita v malem poizkusiti, in sicer za lažje primere z 10, 30 in 50 grami, za težje pa s 50, 100 in 150 grami eponita za 1 hl vina. V to svrhu napolnimo tri enolitrske steklenice, iz katerih vlijemo v tri do $\frac{3}{4}$ polne čaše vina in pridenemo po vrsti $\frac{1}{10}$, $\frac{3}{10}$ in $\frac{5}{10}$ grama, odn. $\frac{5}{10}$, 1 in 1.5 grama eponita, dobro premešamo in vlijemo iz vsake čaše nazaj v steklenice, ki jih temeljito pretresemo, da se eponit enakomerno v vinu razdeli. Steklenice tekom enega tedna trikrat pretresavamo, da povečamo učinek razbarvanja in odstranitev duha po plesnobi; na to pustimo vino tako dolgo pri miru, dokler se ne vsede eponit na dno, ali pa vino filtriramo. Končno pregledamo vino. Količino eponita, ki je najbolj učinkovala glede barve in okusa, uporabljamo pri dotičnem sodu.

Predpoizkus mora kazati naravno vino zelenkasto in ne preveč vodenosvetlo barvo in čisti okus.

Razbarvanje vina v sodu izvršimo takole: Iz sode potegnemo škafo ali vrč vina, v katerega natrosimo določeno količino eponita, ga razredčimo ter vlivamo v sod, medtem pa vino v sodu temeljito mešamo z mešalnico. Tekom enega tedna vino trikrat premešamo z do dna segajočo preluknjčano mešalnico, potem pa vino filtriramo. Če ni cedilnika na razpolago, pustimo vino ležati tako dolgo, dokler se ni vsedel večji del eponita na dno, nakar vino pretočimo in vsedlino filtriramo. Z večkratnim pretakanjem se je učistilo vino v toliko, da je sposobno za konsum.

Dostikrat dobi vino duh in neprijeten okus po žveplovem vodik, ki se je razvil med kipenjem iz

žvepla. Sod, v katerega pretakamo tako vino, moramo ravno tako močno zažveplati kakor pri rjavejšem vinu. Žveplo je napako povzročilo in žveplena sokislina jo tudi odpravi, tako da postane vino do drugega pretakanja zopet užitno.

Vino iz drugega grozdja, osobito z visoko vinsko kislino, smo itak večkrat mešali z drožmi, da se zmanjša kislina. Tako vino pretočimo bolj pozno, t. j. koncem januarja ali v začetku februarja.

Ker je zrak za nadaljnji razvoj vina neobhodno potreben, pretakamo vino posredno v drugi sod, če pa vsebuje vino žvepleni vodik, ga pustimo teči skozi razpršno pišo. Po prvem pretakanju so se vsled prezračenja v vinu nahajajoče droži in strjene beljakevine ter druge snovi iz vina izločile in vsedle kot kalež na dno.

Med prvim in drugim pretakanjem naj preteče najmanj šest tednov, vendar se mora izvršiti drugo pretakanje, preden se dvigne toplota v kleti, t. j. do konca aprila, sicer bi mogle droži v toplini vsled razkroja vino pokvariti.

Ker vino poleti pokipeva, ga moramo, ko se je zopet učistilo, tretjič, t. j. pred ali po trgatvi pretočiti. Črtno pretakamo prvokrat, kadar pretakamo belo vino drugokrat, drugokrat pa v jeseni.

Dvoletno vino pretakamo spomladi in v jeseni, triletno pa spomladi ali v jeseni. Pri vsakem pretakanju starejših vin zažveplamo sode z enim asbestnim trakom na polovnjak.

Finejša vina pretakamo brez dostopa zraka, da ne izgube dišavnih snovi (cvetlice). Pretakanje izvršimo s cevjo in dveh pip. Obe pipi odpremo in vino teče samo v drugi sod do enake višine v obeh sodih, ostanek pa spravimo z mehkom v sod.

Uspehi gnojilnih poskusov z umetnimi gnojili v vinogradu.

Vekoslav Štampar.

Po zgledu naprednih dežel, kjer se vinogradi poleg hlevskega gnoja gnojijo tudi z umetnimi gnojili, sem se leta 1927. odločil, da tudi sam napravim take poskuse z umetnimi gnojili v lastnem vinogradu na Visokem Strmciu pri Ljutomeru. Odločil sem se za to predvsem zategadelj, da se prepričam o pravilnosti načel umetnega gnojenja in da morem na tej podlagi dajati praktične nasvete. Ker imam sortirane trtne nasade iste starosti ter na isti podlagi, sem bil v stanu gnojilne poskuse natančno izvajati. Pri tem sem hotel tudi dognati, kako delujejo umetna gnojila na posamezne trtne vrste.

Gnojil sem tri leta zaporedoma in ugotovil sledeče:

Največji pridelek in vsled tega tudi največji čisti dobiček sem dosegel tam, kjer sem gnojil po principu „polnognojenja“, to se pravi, da sem dal trti vsa potrebna rastlinska hranila v zadostni meri. Dušik sem dal v obliki apnenega dušika, forforno kislino v obliki superfosfata in kalij v obliki 40% kalijeve soli. Tam, kjer sem izpustil dušik ali kalij, je bil uspeh nepovoljen.

Ta praktičen triletni poskus je popolnoma potrdil načela g. vinarskega nadzornika Kureta, ki so

bila objavljena v 10. številu „Naših goric“ 1930. pod naslovom: „Pravilno gnojenje vinograda“.

Dušik in kalij sta najvažnejši rastlinski hranili za vinsko trto in teh dveh hranilnih snovi trta največ potrebuje. Dušiku je pripisovati bujnejšo rast lesa v mojem vinogradu, kalijevi soli pa boljši razvoj listja in večjo množino sladkorja v grozdju ter sploh večji in boljši pridelek grozdja.

Ker ima trta, osobito če je starejša, močno razvite korenine, je uspeh umetnega gnojenja pričakovati šele v drugem letu. Prvo leto se večji del hranilnih snovi porabi za izboljšanje lesa in zemlje. To sem v svojem vinogradu jasno opazil l. 1928., pa tudi pridelek je bil že v tem letu obilnejši, kakor na negnojnih parcelah. (Dalje prih.)

Poročila o stanju vinarstva.

Ivanjковci, 31. I. 1931. Tudi mesec januar nam ni prinesel zaželjene zime, da bi zemlja premrznila, kakor tudi snega ne. Kar še ni bilo zrigolanega, smo v tem mesecu lahko dovršili, videli smo pa tudi, da so o lepih dnevih posamezniki počeli z rezjo. Pretakanje smo po večini izvršili, vina so prav lepo čista. Razvoj vina je nad vse pričakovanje ugoden. Kislina je primerna, bojazen, da bo prevelika, torej ni bila utemeljena. Odproda se vina tu in tam nekaj, vendar živahnega prometa ni. Z ozirom na katastrofalni padec cen v našem prvovrstnem vinskem okolišju, smo pričakovali letos, da bodo trgovci in gostilničarji v Dravski banovini v prvi vrsti spravljali v promet vina iz Dravske banovine. Vidno pa, da je še vendar dovolj takih, ki dajejo prednost banačanu in dalmatincu misleč, da stem bolj pomagajo domačemu narodnemu gospodarstvu. Cene za pretočeno vina so od 4.50 Din naprej. Nekaj boljših in sortnih vin je bilo prodanih po cenah 6 do 8 Din.

Maribor, 1. februarja 1931. Naprosili smo šefa ugledne vinske trgovine I. & R. Pfrimer, Maribor, da nam poda svoje mnenje o položaju na vinskem trgu. On pravi: Vino iz leta 1930. je povečini pretočeno in se povoljno razvija. Kislina je primerne nazadovala in tvorijo vina iz boljših leg bivšega spodnještajerskega vinogorja kakor tudi vina srednje kvalitete, ki so bila strokovno pravilno izboljšana, prav prijetno in pitno namizno vino, odgovarjajoče splošnemu okusu konsumentov, ker ni premočno. — Zaradi precej izdatne lanske trgovine so tudi vinske cene zmerne, tako da nimamo niti potrebe uvažati od drugod k nam vina za rezanje, to tem manj, ker je tudi kvaliteta naših vin dobra. Vkljub vsem ugodnim okoliščinam pa je vinska kupčija slaba. Vzrok temu je splošni gospodarski položaj. Dobro novo vino stane danes 5—6 Din liter pri producentu; višje cene so redka izjema. Kupec zahteva danes samo boljša vina; lahka, kisla vina se dobe tudi že po 3.50 do 4 Din liter, toda po takem vinu kupec le redkokdaj vpraša. — Zaloge finih vin iz leta 1929. so zelo majhne in bodo komaj zadostovale za kritje lastne letošnje potrebe, dočim je še slabjšega vina iz leta 1929. kakor tudi vina iz leta 1928. za katero so producenti zahtevali previsoke cene, po kletah dovolj, kupcev pa ni niti za znatno reducirane cene. — Po poročilih iz Banata je izvoz vina z znižanjem izvozne premije prenehal, povpraševanje po vinu iz domačih krajev pa je tudi slabo. V Banatu stane 9—10% belo vino 1.30 do 1.50 Din, 10—11% 1.50 do 1.80 Din liter pri producentu. Otelo 10% do 11% stane 2.30 do 2.40 Din liter. — V Dalmaciji je še veliko rdečega vina srednje kvalitete. Lahko so se prodala temnordeča vina z otokov, ki so jih pokupili inozemski kupci; želeli je le, da bi ga izvozili še več, ker ga je dovolj. Dobé se

zdrava dobra rdeča vina po 2.25 do 2.50 Din liter, boljša 12½ do 13% po 3 do 3.50 Din liter, postavljena na kolodvor. Lep, milo aromatičen opolo, svetlejši nego lani, stane na otoku Visu 3.50—4.50 Din liter; dobro belo vino 12½—13% pa 2.75 do 3.25 Din liter.

Društvene vesti.

III. Vinarski kongres in vinska razstava z vinskim sejmom v Mariboru 1. 1931. Načelstvo Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru in odsek za organizacijo I. banovinske vinske razstave, združena z vinskim sejmom, sta zborovala dne 27. januarja t. l. v Mariboru. Udeležba je bila polnoštevila. Sklepi so sledeči: 1. Redni letni občni zbor Vinarskega društva bo v Mariboru 9. maja 1931. ob 16. uri. Pred občnim zborom bo seja glavnega odbora. 2. Dne 10. maja 1931. ob 8. uri priredi Vinarsko društvo III. vinarski kongres z dnevnim redom: a) Splošni pregled vinogradništva v Dravski banovini; b) obnova vinogradov; c) izvoz vina. 3. I. banovinska vinska razstava, združena z vinskim sejmom, se otvori 10. maja 1931. ob 11. uri 30 min. v Narodnem domu v Mariboru in bo trajala do 12. maja. V tem času se organizirajo poučni zleti: a) Ogled banovinske vinarke in sadjarske šole v Mariboru; b) ogled banovinske trsnice in drevesnice v Pekrah, Tvornice za dušik v Rušah in elektrarne Fala; c) ogled Rogaške Slatine; č) ogled Zgornjih Slovenskih goric ož Svečine do Št. Ilja.

Vinarsko društvo za Dravsko banovino v Mariboru za ukinjenje uvozne carine na modro galico in žveplo. V seji načelstva dne 27. I. t. l. je bilo sklenjeno, da se društvo zavzame za ukinjenje uvozne carine na modro galico in žveplo. Na temelju tega sklepa je Vinarsko društvo naslovalo utemeljene vloge na ministrstvo za kmetijstvo, finance, trgovino in industrijo in na gospoda predsednika ministrskega sveta, proseč jih, da v zadevi ukrenejo vse potrebno. Prosta trgovina z modro galico in žveplom naj se razvije.

Razglas. Vinarska podružnica v Ormožu priredi v Ivanjkovcih v restavracijski dvorani od 9.—13. marca t. l. 5 dnevni tečaj o suhem cepljenju trt, siljenju in vlaganju cepljenk v trsnico itd. — Pristop ima vsakdo iz Ormoško-Ljutomerskega vinarskega okolišja, mora se pa do konca februarja t. l. pisмено ali ustno javiti pri načelniku podružnice **Lovro Petovarju** v Ivanjkovcih. — Tečaj je brezplačen; začne se 9. III. t. l. ob 8. uri in bo trajal dnevno od 8.—17. ure z enournim opoldanskim odmorom.

Vinarske zadruge v Dravski banovini so pristopile k „Izvoznim zadrugi jugoslovanskih vin v Mariboru“. Ta centralna zadruga hoče delati potrebno propagando za naša vina na inozemskih trgih. V Gradcu ima svojo lastno klet; nad 1000 hl vina je že prodala. Zopet dokaz, da moramo iskati izhoda iz gospodarske krize v šamopomoči, v zadrugištvu. **Dr. M.**

* * *

Vprašanje 3. Posedujem hrastov sod od 2 hl, kjer je bilo dosedaj dobro jedilno olje. **Kako naj očistim sod od olja, da bo poraben za vino?** (F. R. v Lj.).

Odgovor: Sod od olja morate najprej napolniti z vodo. Nato ga večkrat valjajte in potresajte med polnjenjem, da pride olje k vrhu. Ko je sod poln vode, jo še dolivajte toliko časa, da se iz njega spravi vse olje, ki se nabira na vrhu. S tem sod še ni čist, ker je v lesu še polno olja. Nato vodo izlijte in sod napolnite z vrelim lugom ali s sodovo vodo, vsled česar se bo olje izpremenilo v milo, ki je v vodi raztopljivo. Ko boste to dosegli, sod izpraznite in ga tako dolgo izpirajte z vročo vodo, da bo čist. Vroči vodi dodajte kuhinjske soli, da se bo milo lažje raztopilo. Tako očiščen sod potem ovinite in šele potem bo poraben za vino. **Fr. K.**

Živinoreja in mlekarstvo.

Urejuje ing. J. Zidanšek.

Naša živinoreja v novem letu.

Fr. Malasek.

Ko stopamo v novo gospodarsko leto, je dolžnost vsakega živinorejca ozreti se nekoliko nazaj v staro leto.

Vsak se bo prepričal o tem, da gremo znatno naprej. V letu 1930. nas je in mogoče tudi v letu 1931. nas bo tlačila obča gospodarska kriza. Cene vsem kmetijskim pridelkom, medtem tudi živinske, osobito pa svinjam, so precej padle, tako da smo na meji donosnosti. Takí primeri so se že večkrat ponavljali in se bodo tudi v naprej, in če smo svojčas premagali obstoječe krize, bomo tudi to.

Poznavajoč dobro živinorejske razmere Dolenjske, lahko rečem, da je vzrok počasnega razvoja naše živinoreje nesmotreno plemenjenje, slaba oskrba in krmljenje. V obče imajo živinorejci o pravih načelih plemenitve in o podedovanju prav malo pojma in je treba v tem oziru ljudstvu stalnega pouka. Državna uprava skrbi dovolj za nabavo čistokrvnega in svežega plemenskega materiala. Tudi bikoreja se je znatno izboljšala. Izboljšati pa bo treba še kravjerejo, ki se mora ustaliti in se mora opustiti pogubosno prekupčevanje s kravami s sejma na sejm. Vsled tega imajo naše kmetije na Dolenjskem v hlevih raznobarno živino, kar se z ozirom na potrebna izenačenja reje mora opustiti.

V obče se pri nas licencirajo enobarvni svetloin temnosivi biki in zato morajo tudi živinorejci na Dolenjskem rediti za pleme le to enobarvno živino. Če ima pa živinorejec prav dobre krave ali telice, mora tej barvi primerjati tudi bika svoje okolice in ne goniti ravno k najboljnjemu, ako po obliki ali pa tudi barvi ne ugaja, ampak postopati po preudarku, primerjati zunanost ter užitkanost plemenjaka, ker le „podobno, parjeno s podobnim, da zopet podobno“.

V svrhu izenačenja reje, je treba odbirati (selekcioniirati) v pogledu ravnosti, množine in kakovosti mleka. Pri vseh živinorejskih zadrugah in društvih je naravnost predpisano, da morajo ustanavljati selekcijske odbore, katerih ukrepe naj bi člani zadrug v svojem interesu upoštevali. Le dobra žival, ki bo dajala dovolj užitka, je vredna nadaljnje reje in se le potomci od nje naj spodrejajo.

Med našo živinorejo na Dolenjskem je tudi vse preveč sorodne plemenitve, s katero se mora prenehati.

Marsikatera žival hrani v sebi skrite prav dobre lastnosti, ki jih pa ne more pokazati, ker je slabo oskrbovana, slabo hranjena, brez nastilja in potrebnega snaženja. „Snaga je pol zdravja in pol krmljenja“. Krmljenju je posvečati vso pozornost in vsak živinorejec mora poznati osnovne pojme krmljenja, mora natančno vedeti, kaj mora žival dobiti, kakšno krmo, kako naj je ista pripravljena in mešana. Tudi v letih pomanjkanja krme, se da z uspehom krmiti, ako si znamo potrebno krmo pravočasno preračunati.

Posebno pozimi krmimo od kraja obilno, na spomlad pa nimamo s čim krmiti. Pravilna razdelitev je

zelo važna, ker od nje je pravzaprav odvisen uspeh reje. Če imamo še tako dobro čistokrvno rejo, pa ji ne damo tega, kar potrebuje, ne bo dala užitka in bo opešala. Na drugi strani pa se bo dobra podeželska žival pri dobri in pravilno odmerjeni krmi prav dobro razvijala in dajala obilo užitka. Smoter vsakega živinorejca v novem letu bodi: dobro odbiranje plemenskih živali v zreli razvojni dobi, opustitev sorodne plemenitve v 1. in 2. kolenu (večkratno menjanje plemenjakov), pravilna oskrba in dobro krmljenje.

Kokošje bolezni.

Prof. dr. Ferdo Kern.

(Dalje in konec.)

Zanimivo je, da se na odraslih kokoših vedno pojavlja z drugimi znaki in zopet z drugimi na piščancih. Nekateri strokovnjaki vidijo zato v njej dve različni bolezni. Vzrok prve in druge bolezni pa je isti bacil in tako je tudi bolezen samo ena.

Odrasle kokoši, ki so okužene s to boleznijo, lahko od nje hitro poginejo, večinoma pa žive dolgo, ne da bi se na njih opazila kaka bolezen. Navidezno se nič ne razlikujejo od zdravih, samo veliko manj jajc neso. Glavni sedež te bolezni se nahaja v njihovem jajčniku, ki oboli. Včasih pa obole tudi drugi organi, kakor jetra, vranica, pljuča, srce in dr.

V obolelem jajčniku tifuznih kokoši se razvijejo mali rumenjaki deloma abnormalno in dobe nepravilne oblike, nekateri se skrčijo, v nekaterih se razlije kri in postanejo temnordeče barve. Zgodi se celo, da kateri počí, od česar nastane krvavenje, vsled česar kokoš lahko izkrvavi in pogine.

Največje zlo pa je to, da **okužene kokoši neso okužena jajca** in da se na dotičnih jajcih ne opazi, da so okužena. Taka okužena jajca, ako se podlože pod koklo ali v valilnik, se večinoma pokvarijo in postanejo klopotci. Če se pa v njih vseeno razvijejo piščanci, poginejo deloma že v jajcu ali pa se izvale kot bolni.

Iz teh okuženih piščancev, ki ostanejo še živi, postanejo okužene kokoši, kakor je bila njihova mati, in tako bodo tudi one širile kokošji tifus.

Petelin pri širjenju kokošjega tifuza nima velike vloge, vendar okuženi petelin lahko okuži zdrave kokoši.

Dočim ta bolezen pri odraslih kokoših nastopa kot dolgotrajna (kronična) bolezen, se pri piščancih pojavlja največ kot hitra (akutna) bolezen. Vzrok temu je ta, da je mladi nežni organizem piščancev mnogo bolj občutljiv napram nalezljivim boleznim kot organizem odraslih kokoši.

Piščanci torej dobivajo to bolezen ali iz samih jajc, iz katerih se izvale, ali pa se okužijo po izvalitvi, in sicer od okuženih piščancev.

Oboleli piščanci dobivajo, kakor to že ime bolezni pove, drisko z belkasto zelenimi do belimi odpadki. Ti odpadki so redki in tekoči in se širijo po

hrani, vodi in prostorih. In ker se nahaja v njih velika množina bacilov kokošjega tifusa, se ta bolezen zelo lahko razširi med piščanci in če je med njimi tudi samo en bolan piščanec.

Najlaže se širi v pripravah za umetno valjenje.

Izkušnje nekaterih strokovnjakov so pokazale, da piščanci, ki se razvijejo iz okuženih jajc, večinoma v treh dneh poginejo, dočim poginejo oni, ki se izvleče zdravi, a se naknadno okužijo, po treh dneh. Nekaj okuženih piščancev pa ostane živih.

Treba si je prizadevati, da se kokošji tifus ne pojavi tudi tam, kjer ga dosedaj še ni.

Da se to prepreči, je treba vzeti za nasad samo jajca zdravih kokoši. Če si hočemo nabaviti jajca, zahtevamo od prodajalca izpričevalo, da med njegovimi kokošmi ni kokošjega tifusa.

Če je kje kokošji tifus ugotovljen, bodisi na poginulih živalih z raztelesbo, bodisi na živih živalih, si moramo prizadevati, da to bolezen čimprej zatremo. Najbolje to storimo s pomočjo živinozdravnika ali po njegovih nasvetih.

Kakor je iz vsega razvidno, prihaja glavni izvor okuženja od bolnih odraslih kokoši in to največ potom njihovih jajc. Z ozirom na to se ta bolezen najlaže zatira na ta način, da si v prvi vrsti prizadevamo najti med kokošmi one, ki so okužene, in jih odstranimo ter da izvršimo vsestransko razkuženje.

Vprašanje pa je sedaj, kako najti te kokoši, ker se največkrat, dokler žive, tega ne vidi niti na njih, niti na njihovih okuženih jajcih.

K sreči pa moremo to bolezen ugotoviti tudi že na živih kokoših, in sicer, če njihovo kri serološko preiščemo.

Zelo dobro nam namreč služi to, da je v krvi okuženih kokoši nekaj, česar ni v neokuženih. Ugotoviti in izkazati pa se da da to s serološko preiskavo, t. zv. aglutinacijo.

Kaj je storiti, da se kokoši obvarujejo nalezljivih bolezni, in če so se iste že pojavile, da se jih čimprej zatre?

1. Ne puščajmo nobenega tujca v svoj kurnik, če ga pa pustimo, si mora prej očistiti čevlje s krpo, ki jo namočimo z 2% raztopino kreolina ali podobnega sredstva za razkuževanje. Tako ne bo zanesel na čevljih kafi kake nalezljive bolezni.

2. Če si nabavimo kokoši, jih ne pustimo takoj med drugo perutnino, temveč jih držimo najmanj 5 do 6 dni drugje in jih opazujemo. Kokošim pustimo pregledati kri, če niso morda okužene s kokošjim tifuzom.

3. Če si nabavimo jajca za nasad, jih nabavimo tam, kjer ni kokošjega tifusa.

4. Vsako poginulo kokoš moramo dobro zavito čimprej poslati potom občinskega poglavarstva Drž. veterinar. bakteriološkemu zavodu v Ljubljani v svrhu ugotovitve vzroka smrti. Na noben način pa ne smemo take poginule kokoši vreči na ulico ali v potok, ker bi se tako po njih širila nalezljiva bolezen.

Če se med kokošmi ugotovi kaka nalezljiva bolezen, takoj prijavimo občinskemu poglavarstvu, ki sporoči sreskemu načelstvu, da čimprej potrebno ukrene.

Če tako storimo in se ravnamo po tem, kar odredi sresko načelstvo in kar svetuje v takih primerih Drž. veterinar. bakteriološki zavod, se nalezljive bolezni ne bodo širile med našimi kokošmi. Najnevar-

nejše bolezni, kakor kokošja kolera in difterija, danes niso več pogubonosne, ker se morejo hitro zatreti s cepljenjem, tifus pa z drugimi, zgoraj opisanimi zaščitnimi ukrepi.

Na ta način bomo rešili na leto za več milijonov vrednosti privatne lastnine in s tem narodno-gospodarske vrednosti.

To pa zahteva tudi sloves nas kot producentov kokoši in jajc pri naših inozemskih odjemalcih, če si hočemo ohraniti njihovo zaupanje in njihova tržišča.

Gibanje živinorejskih organizacij.

Zveza selekcijskih društev za pincgavsko govedo v Ormožu je imela svoj ustanovni občni zbor v nedeljo, 25. januarja t. l. v Ormožu. Zveza je delovala že od 3. maja 1930. s pripravljanim odborom — medtem so bile vse potrebne formalnosti dovršene in se je sedaj lahko izvršil ustanovni občni zbor. — Zveza ima včlanjena 4 selekcijska društva, t. j. Središče, Ormož, Sv. Lenart in Sv. Marjeta. V rodovniške knjige ima Središče vpisanih 130 krav, 4 bike. Ormož 58 krav, 4 bike, Sv. Lenart 49 krav, 2 bika, Sv. Marjeta 46 krav in 1 bika. — Zveza je priredila v preteklem letu lepo uspelo premovanje in plemenski sejm v Ormožu 19. septembra, pri katerem se je razdelilo 18.320 Din nagrad ter prodalo 36 plemenskih bikov in 4 telice. — Pri vseh društvih se vpeljuje mlečna kontrola in v tem delu prednjači društvo v Središču. — Zveza je dobila v preteklem letu 6 bikov-originalcev in 3 breje telice. — V svojem poročilu je načelnik pripravljalnega odbora z velikim priznanjem in zahvalo omenil veliko podporo, ki jo je nanovo ustanovljena organizacija dobila v vsakem oziru od kr. banske uprave. — Članov šteje društvo v Središču 99, Ormož 66, Sv. Lenart 40 in Sv. Marjeta 37. Občnega zbora so se udeležili delegati polnoštevilno. — Obravnavale so se vse točke dnevnega reda. Sklenilo se je, da se priredita letos dva plemenska sejma, in sicer 9. aprila in 24. septembra. — Občini Hermanci in Sv. Miklavž sta se izločili iz področja društva v Ormožu. — V načelstvu so gg. Jakob Jurjaševič, Miroslav Venigerhoč, Franc Hanželič, Ludovik Kuharič, Alojz Janžekovič, Peter Munda, Fran Raufl, Fran Prelog, Petovar Lovro, Bedjanič Andrej in Aleš Lešnik. V nadzorstvu pa gg. Dečko Franc, Masten Ivan, Masten Matija, Korpar Andrej in Kokot Franc. — Ker so od načelstva bili vsi člani navzoči, se je isto takoj konstituiralo in sta bila izvoljena načelnikom g. Lovro Petovar v Ivanjkovcih, njegovim namestnikom pa g. Alojz Janžekovič iz Herjancev. Za tajnika je bil izvoljen g. Anton Mlinar. — Načelnik je lepo uspeli občni zbor zaključil s pozivom, da se naj vsi navzoči z vso vnemo posvetijo zgraditvi in poglobitvi te naše tako lepo započete in za naše gospodarstvo tako velevažne organizacije.

Rodovniško društvo v Gor. Lakošu-Kapca se je ustanovilo 18. januarja 1931. Predaval je sres. kmet. ref. gosp. inž. Wenko. Predsednikom je bil izvoljen šolski upravitelj g. Janez Sömen, za tajnico pa učiteljica gdčna Franja Poljanec. Banska uprava je dodelila društvu izvrstnega bika iz Švice.

Mlečnost domače pšenične živine.

Mlečna kontrola pri živinorejskem selekcijskem društvu v Spitaliču pri Konjicah nam podaja za leto 1930. sledečo sliko: Kontroliranih je bilo 50 krav; najboljša krava izkazuje 4.240 litrov, najslabša pa 908 litrov mleka na leto. Povprečna mlečnost vseh 50 kontroliranih krav znaša 2.338½ litrov mleka letno. — Iz teh števil se vidi, kako zelo je potrebno strogo odbiranje za pleme (selekcija).

Vestnik odseka za perutninarstvo.

Občni zbor selekcij. odseka za perutninarstvo Kmetijske družbe v Ljubljani. — 2. februarja t. l. so se zbrali v Celju perutninarji tega odseka v hotelu „Evropa“ k zborovanju. Navzočih je bilo preko 60 članov iz raznih krajev Dravske banovine. Iz tajniškega poročila se vidi, da je Odsek priredil v raznih krajih banovine 30 predavanj o perutninarstvu, dalje veliko perutninarsko razstavo v Ljubljani, dva dobro uspela tečaja za kapunjenje in tečaj za pitanje perutnine. Odsek je porazdelil večje število plemenskih živali med člane, ki jih je prejel od banske uprave, odnosno od ministrstva za kmetijstvo in tudi mnogo jajc za valjenje in enodnevnih piščet proti

primerni odškodnini. Sprejela so se nova pravila za odsek Kmetijske družbe v Ljubljani in posebna pravila za odseke pri kmetijskih podružnicah in volil nov širši odbor, v katerem so zastopani vsi kraji banovine. Iz širšega odbora se je izvolil ožji poslovni odbor iz gg.: predsednikom Seher iz Višnje gore, I. podpredsednikom J. Gosak iz Teharjev in II. podpredsednikom inž. Zidanšek, kmetijski inspektor banske uprave, tajnikom Kafol, blagajnikom Klemenčič, odbornikom Egger, inž. Muri, inž. Eiselt — vsi iz Ljubljane — in Franc Novak iz Notranjih gor. — Namesto g. Gosaka, ki se je vsled bolezni opravičil, je predaval g. inž. Absec z Grma o rjavi štajerski kokoši, ki je določena za našo banovino. Občni zbor je v vseh pogledih prav dobro uspel.

Konjereja.

Urejuje dr. A. Veble.

Uspehi konjereje v Dravski banovini leta 1930.

Dr. Veble.

(Dalje.)

Statistika zaskočenih kobil v letu 1930. nam osvetljuje sliko naše konjereje z druge strani. V njej je posebno zanimivo in razveseljivo dejstvo, da je bilo leta 1930. zaskočenih skoraj še enkrat več kobil kakor l. 1929. To dejstvo ponovno potrjuje tolažilno trditev, ki je bila v preteklih par letih v „Konjerejcu“ že večkrat poudarjena, da pri nas motorno vozilo še v doglednem času konja ne bo izpodrinilo. Res je, da mu je odvzelo del njegovega delokroga po mestih; po deželi in zlasti v rokah kmetovalca bo pa ostal konj še nedogleden čas najcenejše prevozno sredstvo in pomožna delovna sila.

Vendar nam pa ta, že tolikokrat poudarjena činjenica ne pove razloga, zakaj je število zaskočenih kobil ravno v letu 1930. narastlo za skoraj 100 procentov. To bi se dalo pojasniti na sledeči način: Že več let sem se je število povprečnih delovnih konj stalno krčilo. Vsakdo se je omejil le na najnujnejše in ni pripuščal kobile k žrebcu, ker se mu reja več konj vsled razmeroma visokih vzdrževalnih stroškov in konjskih nizkih prodajnih cen nikakor ni izplačala.

Tako je šlo več let zaporedoma, dokler se je število prirejenih konj skrčilo pod normalo celo za domače potrebe. Nastal je tako neke vrste vacuum, t. j. praznina. Povpraševanje po dobrem konju je vsled tega oživelo in se počasi večalo; cene konja so se začele dvigati in so dosegle zopet ono višino, za katero se njegova reja izplača. Izpod 5 tisoč dinarjev je bilo koncem leta 1930. (in to celo na podzimo, ko cene konjem padajo) težko dobiti dobrega delovnega konja; to je pa vsota, ki je pri splošni gospodarski krizi že omembe vredna.

V prihodnjih letih je torej pričakovati znatnega porastka števila konj v naši banovini in upati je, da si bo iz tega tudi naš konjerejec znal skovati nekaj „kovačev“. Seveda bo k temu znatno pripomogla dobra kakovost, ki jo posedujejo naši konji raznih, zlasti pa oni lažjih pasem, če ne v dovršeni, pač pa v znatni meri.

Ravno v pogledu kvalitete našega konja je že opisani pregled premovanj lanskega leta za razumnega konjerejca jako poučen. Dokazuje nam namreč — kakor že poudarjeno — da je kvaliteta našega konja še vedno v stalnem porastu. To je znak, da vsaj večina naših konjerejcev strogo upošteva pravila moderne, racionalne konjereje.

(Dalje prih.)

Zadružništvo.

Urejuje dr. A. Milavec.

Kreditne zadruge.

Dr. A. Milavec.

Podlaga zadružništvu so kreditne zadruge, male kmetske posojilnice po deželi. Ustanovljene proti raznim oderuhom, pomagajo kmetu s ceninim kreditom; poslujejo z nizkimi obrestmi, ker njihova naloga ni spekulacija, ampak pomoč malemu človeku v primeru nesreče, stiske ali pa o priliki potrebnih investicij v kmetem gospodarstvu. V krajih, kjer ni kreditnih zadrug, plačuje kmet še vedno do 20% obresti. V preteklem letu sem imel priliko govoriti s kmeti iz raznih delov naše države, ki so

mi pripovedovali, da plačujejo tudi preko 25% za izposojila. Dejstvo je, da kmetsko gospodarstvo visokih obresti ne prenese, tudi ne v dobrih časih, kaj šele v slabih, v dobi gospodarske krize. Kmet je prisiljen, da išče posojilo za kritje raznih obveznosti in tudi v produktivne namene, da izboljša svoje gospodarstvo.

Če se že mora kmet zadolževati, potem naj gleda, da dobi čim cenejši kredit. Nikjer pa ne dobi kmet cenejšega kredita kakor v domači kreditni zadrugi, v domači hranilnici in posojilnici. Kreditna zadruga je v stanu nuditi kmetu cenen kredit, ker sloni na dveh temeljih: neomejeno solidarno jam-

stvo vseh članov, zadruga in brezplačno, nesebično delo mož, ki vodijo zadrugo. Zadruga je omejena na majhen okoliš, člani se med seboj poznajo, možje načelstva poznajo premoženjske razmere in osebno postenost in zanesljivost kmeta, kateremu dovoljujejo posojilo in zlasti poznajo, če bo dovoljeno posojilo kmetu v korist ali v škodo. Pri dovoljevanju posojila je tudi to važna okolnost, ki govori za to, da išče kmet posojilo praviloma pri domači zadrugi. Saj vidimo prav pogosto, kako lahkomišljeno se večkrat posojilo jemlje, v popolnoma negospodarske namene. Dobro delo naredi zadruga, ki takega prosilca opozori na to, da njegovo posojilo ni modro, ni gospodarsko in mu svetuje, kako naj dela v danih okoliščinah. Privatnik ali banka, ki posojuje, se za take stvari ne zmeni, ampak gleda le, da je posojilo dobro zavarovano z vknjižbo na posestvu.

Naših kreditnih zadrug ne smemo smatrati za profitarske in spekulativne ustanove, ampak so in morajo ostati zatočišče kmeta, kadar potrebuje kredit. Mnogo je še kmetov, ki se tega ne zavedajo in brez stvarnih razlogov jemljejo draga posojila kjerkoli.

Če pa hoče kreditna zadruga vršiti med kmeti svojo lepo nalogo, mora imeti v ta namen potrebna sredstva, potreben denar. Kje naj ga dobi? Odgovor je jasen: pri kmetu. Kmetov odvišen denar spada v kmetško kreditno zadrugo, da služi popolnoma zopet interesom kmeta. Ako kmetje ne bodo vlagali svojega denarja v domače kreditne zadruga, te ne bodo mogle kmetu posojevati. Kmet bo takrat moral grunte prodajati, kupovali pa jih bodo raznovrstni finančni magnatje. Takrat bodo izginjali mali in srednji kmetje. Oni kmetje, ki odtegujejo svoj odvišen

denar domačim kreditnim zadrugam in se polakomnijo za par dinarjev višjih obresti kjerkoli, grešijo na svojem lastnem stanu, na svojih lastnih bratih.

Danes imaš naložen v banki denar, čez nekaj mesecev boš pa morebiti prosil kredit. Ali boš iskal posojilo pri domači kreditni zadrugi, če si poprej nalagal odvišen denar v banki? To ni pošteno. Ali boš tudi posojilo vzel v banki? To je za kmeta predrago! Nismo proti bankam, le to hočemo poudariti, da bančni kredit ni za kmeta, ker je za kmetško gospodarstvo predrag.

Z neomejenim, solidarnim jamstvom je podana popolna varnost za vloge. Bližnja priložnost, domača kreditna zadruga, ki jo lahko vsak dan mimo grede obiščemo, nas vabi k varčevanju: manjše zneske lahko nalagamo ob vsaki priliki in s tem koristimo sebi in svojemu bratu - kmetu.

Kreditne zadruga zbirajo ljudski denar, da istemu ljudstvu ž njim zopet pomagajo. Tu ni vmesnih posredovalcev, bilance zadrug ne izkazujejo dividend in dobrih plač ter honorarjev, v zadrugah posluje nesebičnost, ljubezen do bližnjega. Zato pomoč potrebnemu ni draga. Ustanovitelj kreditnih zadrug Rajfajzen je zapisal: „Obubožanje kmetškega prebivalstva se v mnogih pokrajinah vidno širi in zahteva nujne odpomoči. Izkušnja uči, da je za to potrebno dvoje: denar in pa znanje, kako denar čim koristneje uporabiti. Potrebno znanje pridobimo s primernim poukom; potrebni denar si moramo priskrbeti samo potom zadrug.“

To velja tudi za našega slovenskega kmeta! Čim hujša je kriza, tem bolj potrebne so kreditne zadruga!

Gospodinjstvo.

Urejuje S. I. G.

Gospodinji.

S. I. G.

Kako meso hranimo.

V hladnih, suhih in zračnih kletih, ostane meso dolgo časa dobro in sočno. Da ga gotoveje obvarujemo, uporabljamo razne pripomočke, od katerih bomo par preizkušenih navedli.

Na dobro osušenih kosih zalijemo zareze in razpoke posebno ob kosti s stopljenim lojem, zmešanim s svinjsko mastjo, ker je sam pretrd. Pri tem ne smemo biti skopi, saj moremo mast kasneje porabiti v kuhinji. Meso ovijemo nato z dvojnimi časopisnimi ali še bolje s pergamentnim papirjem, ki ga ob kosti tesno zavežemo ter obesimo v hladni suhi kleti. Podstrežje, posebno v poletnem času, ni primerna shramba. Meso postane žaltavo.

Dobre presušene kose mesa hranimo tudi v suhem, presejanem pepelu bukovih drv. Stene snaznega zaboja obložimo s časopisnim papirjem, dno pa posujemo s pepelom. V časopisni papir tesno zavite kose polagamo v zaboj tako, da se ne stikajo med seboj. Med posamezne kose in na vrh nasujemo pepela. Pokrit zaboj spravimo na suhem in hladnem kraju.

Meso shranimo tudi v mast ali v zaseko. Kose umijemo s krtačo v vroči vodi in jih na pekačah osušimo v peči, iz katere smo vzeli kruh. Lahko jih tudi opečemo. Nato jih obesimo za dva dni na hlad. Nikoli ne smemo dajati v mast napol shladenega mesa. Na dnu deže mora biti že mast. Važno je, da vse kotičke med posameznimi kosi zatlačimo z mastjo. Če bi ostale vmes praznine, bi se tam naselila plesen v škodo mesu in masti. Zgoraj zalijemo z mastjo, ki pa mora biti že toliko ohlajena, da jedva teče. Pokrito dežo hranimo na hladu. Pravtako skrbno moramo postopati pri spravljanju mesa v zaseko.

Mesne klobase.

Za klobase moramo vzeti obležano in čvrsto meso. Iz mesa premlade živali narejene klobase so mehke in mazave. Da ne postanejo žaltave, obesimo iz mesa mast in jo nadomestimo s slanino, ki jo zrežemo na drobne kocke. Previdni moramo biti glede solitra. Siv rob in izsušena vsebina, ki spominja na žaganje, sta poleg nepravilnega prekajanja posledica preoblega solitra. Vode smemo dodati le toliko, da razmočimo stolčen česen. Če je meso količkaj ogreto od stroja, moramo polnitev odložiti. Čreva moramo močno in enakomerno natlačiti. Pre-

den damo klobase v dim, jih osušimo, obešene na drogu, kar se zgodi na suhem zračnem kraju v 1 do 2 dneh. Prekadimo jih v hladnem, suhem dimu 1 do 2 dni, z vmesnim zračenjem in hlajenjem.

Najboljše meso za klobase dobimo iz gnjati navadno pa vzamemo flam. Meso zrežemo, pridenemo slanino, potresemo s soljo, poprom, solitrom, sladkorjem in poškopimo s česnovno vodo. Za 7 kg mesa in 1¼ kg slanine, vzamemo 18—20 dkg soli, 3 do 4 grame solitra, 1 žlico stolčnega sladkorja, 1 žlico popra in 1 glavco česna. Česen stolčemo, razmoči-

mo v ½ kozarca vode in precedimo skozi snažen prtiček. Meso mešamo ¼—½ ure, preden ga natlačimo v čreva.

Prekajene klobase sušimo še 3—4 dni na zraku in jih umite in osušene vložimo v mast ali pa jih, in sicer ko še visijo, namažimo s pomočjo čopiča z rahlo stepenim beljakom. Posušeni beljak varuje kot nepropustna kožica notranost klobase pred izsušenjem. Paziti pa moramo, da bodo namazane povsod. Hranjene na suhem, hladnem kraju, ostanejo več mesecev okusne in sočne.

Družbene zadeve in razno.

Urejuje F. Kafol.

Družbene vesti.

Rok za vplačanje članarine je določen do 1. marca t. l. Na to se opozarjajo vsa načelstva podružnic s pozivom, da pobere še zaostalo članarino ter jo še pred tem rokom dološljejo družbi.

Nabiralne pole članov. Nekatera načelstva še dosedaj niso doposlala družbi nabiralnih pol in mnogo izmed njih še ni pobrala članarine. To znači za člane izguba prvih številok „Kmetovalca“, ki se tiska le v taki nakladi, za kolikor članov je bila pri družbi vplačana članarina od 30 Din. — Nujno pozivljamo načelstva vseh zamudnih podružnic, naj takoj pobere še ostalo članarino in jo nemudoma dološljejo družbi, da se dostava „Kmetovalca“ ne bo zavlekla. Dokler družba nima v rokah članarine in natančnega imena članov, ne more nikomur pošiljati lista. — Da ne bo pri nabiranju članarine nikakih pomot, opozarjamo na uvodni razglas Kmetijske družbe: „Plačevanje članarine za l. 1931.“, ki je bil objavljen v prejšnji številki „Kmetovalca“.

Zborovanja kmetijskih podružnic. Načelstva tistih podružnic, ki še niso sklicala svojega letnega zborovanja, pozivljamo, naj store to čimpreje, ker je v zimskih mesecih za to najprikladnejši čas. Zborovanja naj se 14 dni poprej objavijo v „Kmetovalcu“. Na njih je obravnavati poročila o delovanju podružnic in obračune za minulo leto. Pretresajo se naj tudi gospodarska vprašanja in sklepajo načrti za delovanje v tekočem letu. — O zborovanju je sestaviti zapisnik, ki ga je predložiti družbi v vednost. — Ta zborovanja je v zmislu banke odredbe prijaviti sreskemu načelstvu najmanj 3 dni poprej.

Ustanovitev novih podružnic. Kjer so dani pogoji za ustanovitev nove podružnice, je naprej sestaviti pripravljalni odbor, ki naj zbira člane. Za obstoj podružnice mora biti priglasih najmanj 20 rednih članov v zmislu § 5. družbenih pravil, ki se dejansko bavijo s kmetijstvom in redijo najmanj eno lastno govedo. Šele tedaj, ko so vsi člani plačali članarino in je bila ta družbi nakazana, je njen obstoj mogoč. — Nova podružnica ne sme segati v delokrog že obstoječih starejših podružnic, oziroma mora doprinesiti izjavo teh, da nimajo pomisleka proti njeni ustanovitvi. — Določiti je tudi natančen krajevni okoliš nove podružnice.

Pisma brez znamk ali premalo frankirana Kmetijska družba načelno odklanja. Zato se opozarjajo vsi člani, naj v lastnem interesu upoštevajo pošne predpise in vsako pismo in poštno pošiljatev zadostno frankirajo.

Reklamacije „Kmetovalca“. Kdor ne dobiva „Kmetovalca“, četudi je pravočasno vplačal članarino pri podružnici, naj to nemudoma sporoči načelstvu ali naravnost Kmetijski družbi v Ljubljani. Sedaj v začetku leta je lažje ugotoviti vzrok za-

mude in dostaviti vse številke lista. Pozneje je to nemogoče, ker se lista tiska samo toliko, kolikor je priglasih naročnikov. — Načelstva naj to na primeren način razglasijo članom in nečlanom.

Hranite „Kmetovalca“. Vsak član Kmetijske družbe in vsak naročnik naj skrbno hrani vse številke „Kmetovalca“, za katerega dobi koncem leta na zahtevo kazalo vseh v njem objavljenih spisov. Pusti naj list vezati, pa bo imel debelo knjigo od blizu 400 strani polno poučnih člankov iz vseh panog našega kmetijstva. Ta knjiga mu bo dober svetovalec v njegovem gospodarstvu.

Vsak kmet mora biti naročen na „Kmetovalca“.

Kmetijsko-gospodarska vprašanja in odgovori. Na vsa kmetijsko-gospodarska vprašanja odgovarja družba pismenim potem svojim članom, ki so podpisani s polnim imenom, če so pismu priloženi 3 Din (v znakah) za odgovor. Vprašanja brez podpisov in navedbe naslova se vržejo v koš. — Odgovori na vprašanja, ki so splošno poučni, se objavijo v „Kmetovalcu“.

Tajniške in blagajniške knjige za podružnice za l. 1931. do 1935. bodo v kratkem dotiskane in vezane ter se dološljejo vsem tistim podružnicam, ki se zanje priglasijo in nakažejo družbi znesek 40 Din.

Gospodarske vesti.

Gozdne sadike. Člani, ki hočejo naročiti iz državnih in okrajnih drevcesnic drevesca, naj se obrnejo na pristojne šumarske referente pri okrajnih načelstvih, t. j. v Novem mestu, Kranju, Logatcu, Mariboru itd. Tamkaj se dobe vse informacije glede cene, vrste in časa dobave sadik.

Izvoz zaklanih prasičev v Bordeaux (na Francoskem) preko Soluna narašča. Povprašuje se po živih pitanih prasičih.

Za večjo proizvodnjo ovsia in ječmena je kmetijsko ministrstvo dogovorno s kmet. zadrugami izdalo navodila podrejenim oblastim, da se bo letos v naši državi oves in ječmen sejal v večji meri kakor doslej. Izkazalo se je namreč, da se ti proizvodi lažje in hitreje prodajo v inozemstvo kakor druga žita.

Živinske cene v Nemčiji. Vsled vedno manjše nakupovalne možnosti konsumentov so cene v prejšnjem mesecu močno nazadovale. Živinska centrala v Berlinu poroča, da so v januarju padle cene sledeče: pri goveji živini za 4 do 6 RM, t. j. 10—15%; teletom 22 RM, t. j. 30%; svinjam 25 RM = 35%.

Poljski izvoz lesa raste, vkljub zelo veliki ruski konkurenci.

Izvoz dalmatinskega vina je zopet oživel. Vino se izvažata zlasti na Češko, Francosko, v Švico, Avstrijo in celo v Italijo. Kakor izgleda, bo izvoz našega vina boljši od lanskega. Brez-

dvomno bo imelo to ugodne posledice tudi na naše nerazprodane zaloge.

Izračunavanje zemljarine. Mnogi naši člani si niso na jasnem, kako se preračunava zemljarina. Kot podlago tvori čisti katastralni donos na posestnih polah. Če je le-ta v krohah naveden, se čita isti v dinarjih in potem pomnoži z 20. Od te vsote se potem vzame 12%. — Poleg tega se plačuje še dopolnilni davek, ki je znašal za leto 1929. 2—14%, za leto 1930. pa od 2—8%. Na ta dopolnilni davek se ne pobirajo doklade.

Iz delovanja podružnic.

Zborovanje kmet. podružnice za Središče ob Dr. in okolico se je vršilo v nedeljo, 21. XII. 30. ob 9. uri v šoli. Navzočih je bilo 56 članov. Iz poročila nač. A. Kolariča in poročila tajnika in blagajnika M. Venigerholza posnamemo, da je štela podružnica v l. 1930. 88 članov; od teh je 20 članov(ic) včlanjenih pri perutinarskem odseku. Podružnica poseduje 2 travniški brani, 1 tehtnico za 300 kg z uteži in 1 drevesno škroplnico. Dohodkov je imela podružnica 36.292.85 Din, izdatkov pa 36.286.85 Din (vštevši nekaj manjših odprtih računov in zalogo). (L. 1929. doh. 100.873.66 Din in izdatkov 99.564.66 Din — kriza!). Kot pregledovalca računov sta bila izvoljena A. Plepelec in I. Šavora. Podružnica je pristopila k pošto ček. zavodu in se bodo zanj izvrševala vsa vplačila potom položnic. — Nato je predaval strok. tajnik F. Kafol o potrebi preorientacije kmet. produkcije. Poslušalci so z zanimanjem sledili izvajanjem g. predavatelja. — Popoldne je predaval g. F. Kafol na rotovžu ob navzočnosti 36 gospodinj o rjavi štaj. kokoši. Po predavanju se je vršil ogled kurnikov članic, ki imajo zaklopna gnezda. Predavatelj je navdušil članice za kontrolna gnezda in prepričani smo, da bo letos imelo že 10 gospodinj zaklopna gnezda. —

M. V.

Zabukovje pri Sevnici. V nedeljo, 25. I. t. l. se je vršilo v tukajšnji šoli zborovanje kmet. podružnice in udeležba kmetovalcev je pokazala, da naše ljudstvo dobro razumeva program naše visoke vlade, posebno pa nalogo združenja gospodarskih sil našega naroda. — Na zborovanju se je razmislilo o najvažnejših stanovskih zadevah in večina kmetov je pravilno razumela akcijo kr. banske uprave za združitev vsega kmetijsko-strokovnega časopisja, kar je posebno razvidno iz tega, da se je že takoj prve dni priglasilo nad 30 članov, kar nam daje upanje, da bodo tudi drugi v kratkem sledili. — Med slučajnostmi dnevnega reda je omembe vreden predlog našega najstarejšega člana Kmetijske družbe g. Joža Božiča. Njegov predlog je, da bi Kmetijska družba posredovala pri pristojni oblasti, da bi se, če ne sploh ukinila, pa vsaj kmetom v prid omilila ona odredba glede prijavljanja in odjavljanja vina vinogradnikov iz tujih občin finančni kontroli, ker prizadeti vinogradniki so večinoma zelo oddaljeni od finančne kontrole in to v našem kraju celo nekateri nad 5 ur peš hoje, kar je v zimskem času, komur so znane naše terenške prilike, povsem izključeno, da bi izvršili omenjeno prijavo. V poletnem času pa je naš kmet prezaposlen z delom in ne more žrtvovati enega dneva za omenjeno pot. — Torej, prosimo!

L. R.

Zborovanja podružnic.

Opozorilo.

V zmyslu odredbe kr. banske uprave za Dravsko banovino z dne 19. jan. 1931., Pov. II/2. No. 109/1, morajo načelnštva podružnic po členu 9. (5) zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi prijaviti sreskim načelstvom svojega okraja vse občne zборе

in tudi predavanja ter sestanke, kjer dostop ni omejen na društvene člane in se vrše v javnih, vsakomur dostopnih prostorih. Opozarjajo se načelštva kmetijskih podružnic, da se te odredbe strogo drže in prijavijo pravočasno zgoraj navedene sestanke oblastim.

V nedeljo, 22. februarja 1931.:

Kotlje, dopoldne po sv. maši v gostilni Antona Petriča; **Sv. Marko niže Ptuja**, po rani sv. maši v šoli; **Sv. Barbara pri Mariboru**, ob polu enajstih dopoldne v Društveni dvorani; **Fara pri Kostelu**, ob treh popoldne v Hranilnici in posojilnici v Fari; **Kamnik**, ob desetih dopoldne v Kamniškem domu (predava veter. Rauter);

v nedeljo, 1. marca 1931.:

Mestinje - Sv. Peter, ob dveh popoldne pri Florijanu Verku v Grličah; **Sv. Andraž v Slov. goricah**, ob polu osmih zjutraj v šoli; **Sv. Ema**, po sv. maši v šoli; **Sv. Urban pri Ptuj**, po rani sv. maši v šoli; **Ptuj**, takoj po rani sv. maši pri g. Mihaelu Brenčiču; **Ribno pri Bledu**, ob treh popoldne pri načelniku; **Žiri**, ob treh popoldne pri načelniku, 6; **Ljubno pri Gornjem gradu**, ob dveh popoldne v gostilni Josipa Tesovnika.

Velenje, 8. marca 1931. ob polu desetih dopoldne pri Simonu Blatniku v Stari vasi (predava kmet. referent); **Sv. Jurij pod Kumom**, 15. marca 1931. ob sedmih zjutraj v Prosvetnem društvu (predava ravnatelj inž. Lah); **Št. Jošt nad Vrhniko**, po deseti sv. maši pri načelniku (predava strok. tajnik Kafol).

Kmetijsko-šolski vestnik.

Tečaj za sadjarske pomočnike (oskrbovalce sadnega drevja) se vrši tudi letos na ban. vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Namen tečaja je, izobraziti ne prestare moške delovne moči v vseh najvažnejših sadjarskih opravilih v drevnici in sadovnjaku ter pri najvažnejših načinih sadne uporabe. Tečaj traja 5 tednov in se vrši v treh razdobjih: a) 3 tedne spomladi, od 9. do 28. marca; b) 1 teden poleti od 8. do 13. junija in c) 1 teden jeseni, od 21. do 26. septembra. Udeleženci dobe hrano in stanovanje na zavodu brezplačno. Ob zaključku tečaja napravijo praktičen izpit in prejmejo izpričevalo, ki jih usposablja za izvrševanje raznih sadjarskih opravil pri lastnikih drevnic in sadovnjakov proti primerni nagradi. Prosilci iz Dravske banovine, stari najmanj 18 let, naj pošljejo pravilno kolekovane prošnje (kolek 5 dinarjev) najkasneje do 2. marca t. l. podpisanemu ravnateljstvu. Prošnji je priložiti krstni list, domovnico, izpričevalo o mravnosti in poslednje šolsko izpričevalo.

Dvodnevni sadjarski tečaj se vrši dne 2. in 3. marca t. l. na ban. vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Prvi dan se bo obravnavalo sajenje, oskrbo in gojenje, drugi dan pomlajevanje in precepljanje sadnega drevja. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja vsak dan od 8.—12. in od 14.—18. ure. Zanimanci naj javijo udeležbo z dopisnico do konca februarja ravnateljstvu šole.

Zimski kmetijski tečaji. Po srezih se vrše tekom zime zimski kmetijski tečaji, ki trajajo večinoma po 6 tednov. Na njih predavajo strokovnjaki tudi o sadjarstvu. Zaradi razširjanja in pridobivanja znanja bodo kmetovalci-sadjarji brez dvoma prav dobro obiskovali te tečaje.

Ing. S.

Enodnevni tečaj o rezi v vinogradu se zaradi velikega zanimanja vinogradnikov ponovi v sredo, 4. marca t. l. na banov. vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Za uredništvo odgovorna: ing. R. Lah in Franjo Kafol. — Izdajatelj za Kmetijsko družbo: Oton Detela. — Tisk J. Blasnika nasled. Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. Odgovoren Janez Vehar.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neom. zavezo
V LJUBLJANI

obrestuje vloge in daje posojila in kredite pod najugodnejšimi pogoji. Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo v lastni palači. Miklošičeva c. 6.

HRANILNE VLOGE ZNAŠAJO NAD 190 MILIJONOV DIN.

M

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živine je brezdomno

ki pospešuje rast, odebelitev in omasitev domače, posebno kladne živine. — Jasen dokaz neprecenljive vrednosti »**MASTINA**« so brezštevilna zahvalna pisma.

**Cena: 5 škat. 46 Din,
10 škat. 80 Din.**

LEKARNA TRNKOCZY
LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠTEV. 4.
(Zraven Rotovža.)



KMETOVALCI, UPORABLJAJTE PRI GNOJENJU VEDNO

40% KALIJEVO SOL

ker samo na ta način se poleg fosfornih in dušičnih gnojil dosežejo največji pridelki prvostopne kvalitete in je rentabilnost umetnih gnojil sigurna. — Gnojite sedaj zgodaj spomladi **na oral!**

Za žita	50—80 kg	} 40% kalijeve sol
Deteljo, travnik, koruzo	100—120 kg	
Krompir, peso, repo	120—150 kg	
Trto, hmelj in sočivoje	150—200 kg	

Vsa potrebna navodila o gnojenju z umetnimi gnojili Vam da brezplačno.

AGRIKULTURNO KEMIČKI URED ZA KALIJEVO GNOJENJE
Zagreb, trg burze 3/II.



J. BLASNIKA NASL.

UNIVERZITETNA TISKARNA

LITOGRAFIJA OFFSETTISK KARTONAŽA

ZALOŽNIŠTVO VELIKE PRATIKE

VREČICE ZA SEMENA

NAJSTAREJŠI GRAFIČNI ZAVOD JUGOSLAVIJE
IZVRŠUJE VSE TISKOVINE NAJCENEJE IN NAJBOLJ SOLIDNO
USTANOVLJENA LETA 1828

Ocarinjenje

vseh uvoznih in izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi

Rajko Turk

carinski posrednik

Ljubljana, Masarykova c. 9
(nasproti carinarice)

Revizija pravnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

14



Telefon 2966



Najboljši in najekonomičnejši

ELEKTROMOTORJI

iz znanih čeških tovarn

ŠKODOVI ZAVODI V PLZŇU

se nahajajo v velikostih 1/4 do 30 k. s. stalno v naši zalogi v Ljubljani. Obrnite se na:

CIV. ING. M. A. ŠTEBI

Ljubljana, Šelenburgova ulica 7.

Najboljšo

**Modro
galico** !

izdeluje tovarna

„Zorka“ v Subotici

po staroznanem ausiškem (Aussig - Ustje) načinu, ki je zajamčeno 98 - 99 % in najcenejša, ker se izdeluje v naši državi in se ne plača carine. Produkcija je pod stalnim nadzorstvom ministrstva poljoprivrede.

12

LANENO OLJE, FIRNEŽ, BARVE, LAKE, KIT, LANENE TRŌPINE

ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi, najugodnejše kupite pri domačem podjetju

MEDIĆ-ZANKL

tovarne olja lakov in barv
družba z o. z., lastnik FRANJO MEDIC

Centrala v Ljubljani, podružnice v Mariboru in Novem Sadu. — Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah.

POSOJILNICA V MARIBORU

R. Z. X O. X.

NARODNI DOM

Telefon 21-08. Ustanovljena 1882.

Ožrestuje nevezane hranilne vloge po 5%,
vloge proti 3 mesečni odpovedi po 6 1/2%.

Stanje hran. vlog nad Din 90.000.000--.

Rezerve znašalo nad Din 6.000.000--.

Posojila daje članom na vključbo po 8%,
na osebno poročitvo po 9%.

Kako pridelati mnogo dobrega blaga?

Vzemimo na pomoč ona tehnična sredstva, ki povzročajo večje in boljše pridelke, obenem pa zmanjšajo pridelovalne stroške. Eno teh sredstev je:

Apneni dušik, ki vsebuje 16—20% dušika in do 70% apna, to je skupno 80—90% rastlinske hrane. Apneni dušik upliva blagodejno na vse posevke. Travniki dajo bujno in dobro seno. Na njivah, vinogradih in sadonosnikih povzroči apneni dušik večji pridelek tako kakovostno kakor količinsko.

Nitrofoskal - Ruše pa vsebuje vso potrebno rastlinsko hrano: dušik, fosforno kislino, kalij in apno. Vsled tega nadomestuje vsa ostala enostranska umetna gnojila in je prikladno za vse posetve in vsako zemljo.

Apneni dušik in Nitrofoskal - Ruše se lahko naroči pri **Kmetijski družbi** ali pa pri:

Tvornici za dušik d. d., Ruše pri Mariboru

ki raziskuje tudi zemljo in daje navodila za umno uporabo umetnih gnojil.

Ustanovljena leta 1881

Celjska posojilnica d. d. v Celju

v lastni hiši „Narodni dom“

Sprejema hranilne vloge, daje posojila. Izvršuje vse denarne posle.

Lastna glavnica in rezerve Din 14.500.000

Podružnici:

Maribor, Aleksandrova cesta 11
Šoštanj, (v lastni hiši)



Mlatilnico in vitelj

(krepelj ležeci), vse v dobrem stanju, ima poceni na prodaj radi nabave električnega motorja: Jože Sovre, Studence pri Hrastniku. 57

Cepljene trte

in korenjake ima na prodaj: Uprava posestev Gvidona pl. Pongratza, Dornava, p. Moškanjci. 56

Brejo kobilo

križane pasme, visoko 160 cm, pas 182 cm, staro 6 let, prodaja: „Lotrič“, Boh. Bistrica 3. 55

Kmetovalci!

Kdor potrebuje seme sadnega drevja: jabolčne in hruškove peške itd., oreh, kostanjev in semena gozdnega ter lepoticnega drevja, naj zahteva cenik tvrdke Fructus, Ljubljana, Krekov trg 10. 54

Vabilo

na redni občni zbor Kmetijske branilnice in posojilnice v Ormožu, ki se vrši dne 26. svečana ob 9. uri dopoldne v posojilniški pisarni v Ormožu z dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika o lanskem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev bilance za leto 1930. 4. Nadomestna volitev v načelstvo in nadzorstvo. 5. Slučajnosti. — Ako bi ta občni zbor ob navedeni uri ne bil sklepčen, se vrši pol ure kasneje drugi občni zbor na istem mestu in po dnevnem redu, ki je bil sklepčen ne glede na število navzočih članov. 53

Kupim jabolčni mošt!

Cenjene ponudbe na Upravo „Kmetovalca“, Ljubljana, pod štiro Kupim jabolčni štev. 51. 51

Bika

eno leto starega zamenjam za 1 leto staro telico. Franc Tome, Dravtje 15, p. Št. Vid nad Ljubljano. 42

Zgodnji krompir

(rožnik) in „Alma“, obeh vrst, večjo množino za seme, ima na prodaj: Edvard Kukec v Zalcu. 49

Ernst Osiander Guštanj

priporoča semensko žlto lastnega pridelka, semenski krompir: Centifolia roza, Jubelj-zgod. beli in Soja-fizol. Prašičke od 200 kg težkih svinj, ki so vsak dan na prostem. 48

Kupim malo posestvo

v ravnini po nizki ceni! Aleksander Banko, Dankovci št. 15, p. Mačkovec (Prekmurje). 47

Koleselj

dobro ohranjen, naravno pleskan, se prodaja ali zamenja za dobro vino: Ivan Strukelj, Pržan št. 2, p. Št. Vid nad Ljubljano. 46

Kupim 1 vagon prvovrstnega semenskega krompirja

Naslov: Vojaški ekonom Kuret, Ljubljana, Topničarska vojašnica. 45

4 pisalne mize

rabljene, v dobrem stanju, so po zelo nizki ceni na prodaj. Naslov pri Upravi „Kmetovalca“ št. 44. 44

„Mali sadjar“

je priročna knjižica, ki je spisana iz prakse za prakso. V jedrnatem slogu podala vsa navodila iz sadjarstva. Prodajalo jo po Din 10, s poštnino Din 10.50, knjigarne in avtor: Josip Strekelj v Ljubljani, Zvonarska ul. 11. 50

Plemenskega bika

simodolske pasme, 13 mesecev starega, zelo lep, ima na prodaj: Ivan Rotar, Dragomer št. 11, pošta Brezovica. 43

Kokošja gnezda!

(Amerikanski izum!) Zelo priporočljiva, praktična in koristna kokošja gnezda, kjer kokoši zelo rade nesejo, visoka 1.70, dolga 1.60 s predali za pet nesnih kokoši, nudi Stolarna in strugarna, Sodražica. — Zahtevajte prospekte! 41

Pavi!

Štiri samce in 2 samice, eno leto stare, ima na prodaj: Karol Jauk, Skakovci, p. Cankova (Prekmurje). 66



Dražestne kodre

neomejeno trpežne ob vlažnem zraku ali potenju, dosežejo dame in gospodje brez škarij kodralk s Hela-esenco za kodranje las. Tudi najlepša

bubi-glavica se s Hela olepša, ker je vsaka ondulacija odveč. Prihrani se veliko časa in denarja, pospešuje rast las. Pogled v zrcalo Vas bo vradostil. Takoj se dosežejo obilni ondulirani kodri, mične frizure. Mnogo zahval. Zlasti gledališke umetnice je ne morejo prehoviti. — Cena Din 12.—, 3 steklenice Din 24.—, 6 steklenic Din 40.—.

Dr. Nic. Kemény, Košice
poštni predal 12/L. 37. — Češkoslovaška.

Vabilo
na občni zbor Mlekarske zadruge v Skarčeni, r. z. z o. z., ki dne 22. februarja 1931 ob 4. uri popoldne pri Vodežu z dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva; 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Odobritev računskega zaključka. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Izprenaemba pravil in 7. slualstvo. 52

Prvovrstno spomladno umetno gnojilo je

čilski soliter

ki ima za zajamčeno 15.5% dušika. Učinkuje hitro in gotovo ter se z uspehom uporablja na vseh zemljah in pri vseh rastlinah. Čilski soliter se dobipri vseh kmetijskih korporacijah in prodajal-



cih umetnih gnojil v Sloveniji. Za veleprodajo ga dobavlja tvrdka Ivo Cerinič, Karlovac (Hrvatska). Vsa strokovna navodila in pismena pojasnila o uporabi čilskega solitra nudi brezplačno:

Beograd: Delegacija proizvajalca čil. salitre Vuka Karadžića br. 2
Zagreb: Poddelegacija proizvajalca čil. salitre, Mihanovičeva ul. 38.

Škropilnice za sadno drevje, samodelne in za vinograde.

„Rekord“ že izgotovljene drevesne lepeljive pasove za lovljenje živalskih škodljivcev na sadnem drevju.

„Flugs“ patentirane kose z vsemi potrebnimi pritiskinami dobite pri glavni zalogi za našo državo

J. Videmšek Maribor

Koroščeva ulica št. 36.

Katalogi in ceniki brezplačno na razpolago! — Zahtevajte ponudbe! — Iščemo zastopnike v vsakem kraju!

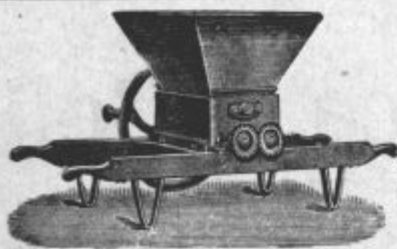


Pomladitev v 24 urah

je dosegla glasom zahvale gospa dr. A. v Ptugi: „Od Vas dobavljenih 10 lončkov kreme

„Eros“ sem morala prepustiti svojim znancem. Moj obraz je dobra reklama za Vašo kremo, zakaj vkljub temu, da štejem že 49 let, sem lična in mladostna. Krema „Eros“ odpravi hitro in sigurno zakažene črve, mozoljčke, gube, črne pege, nosno rdečico, rumene in rjave lise in pege. Garancija: Denar se vrne, če ni uspeha. — Cena Din 12.—, 3 lončki Din 25.—, 6 lončkov Din 40.—.

Dr. Nic. Kemény, Košice
poštni predal 12/A 37. — Češkoslovaška.



GOSPODARJI!

PRED NAKUPOM VAŠIH GOSPODARSKIH STROJEV OBRNITE SE NA

K. & R. JEŽEK

TOVARNA GOSPODARSKIH STROJEV, LIVARNA ŽELEZA IN KOVIN

MARIBOR - MELJE 103

PRVOVRSTNI IZDELKI
POPOLNO JAMSTVO - NIZKE CENE - NA OBROKE

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda po 1 Din. Upravništvo ne prevzame posredovanja. Vsakega 10. in 25. v mesecu se zaključijo sprejemanje oglasov za prihodnjo številko.

Spoštovani gospod

M. Stanko Hočevar, lekarnar na Vrhniki.

Prosim, da bi mi še enkrat poslali Protikataraličen prah za konje, ker se je obakrat pošteno obnesel. Lepo se tudi zahvalim in tudi vsakemu priporočam to zdravilo, kdor ima prehlajenega konja, ker hitro pomaga. Moj konj je že tako sopen, kot kovaški meh in mi je to zelo koristilo. Z Bogom!

Janez Bozovičar, Trata 10 pri Škofji Loki.

Protikataraličen prah za konje se dobi edino v lekarni na Vrhniki in stane z natančnim navodilom 20 Din. Če se pošlje 20 Din v pisnu naprej, poštnine prosto, sicer po povzetju 35 Din.

Cementna strešna opeka

in betonske cevi raznih dimenzij, za kanalizacijo, izdeluje in podaja po dnevni ceni Peter Lackner, izdelovanje cem. izdelkov, Kočevje. 67

Cepljene trte:

nudi I. Trsničarska zadruga v Dravski banovini pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., p. Juršinci pri Prutu, žel. postaja Moškanjci, skladišče v Hlaponcih. — Zahtevajte brezplačni cenik na kratek naslov: „Trsničarska zadruga, p. Juršinci.“ 258

Vinogradniki!

Za oddati imam večje množine la enoletnih cepljenk: Laške graševine, muškati Silvanec (Souvignon), dišeči Traminec, beli Burgundec in Krujevine, na podlagah Rup. Góthe št. 9 in na Riperja Portalis. Cepljci vseh sort izbrani so, od rodovitnih matje. Korenjaki vseh podlag tudi za oddati. — Cenik pošljemo vsakomur na zahtevo: Martin Herga, Bratonečice 12, p.: Velika Nedelja. 1

Laneno prejo

sprejema v tkanje rjuh 150 cm šir., namiznih prtov in brisač kralnica „Krosna“ v Ljubljani, Zrinjskega cesta 6. Domače platno je najtrpežnejše in najceneje. 10

Sadno drevje na prodaj:

jabolka, hruške, češnje, orehe visokodebelne in prtilčne od najboljših vrst in več sto divjih kostanjev. Cene po dogovoru, pisмено ali ustmeno. Naslov Jakob Pintar, sadjerejec, Sv. Tomaž pri Škofji Loki, p. Bukovica. 27

Radio na obroke!

PHILIPS-ovi sprejemni aparati, zvočniki in anodni aparati z naplačilom in dvanajstkratnim mesečnim plačilom. — Poleg te vodilne svetovne trdke ima tudi izdelke drugih renomiranih trdk kot „UNDA“, „HEGRA“, „IDEAL-BLAUPUNKT“ in „KAPSCH“. — Neugajaloče aparate izboljšamo ali popravimo strokovno in ceno. Poslužite se ugodne prilike ter zahtevajte ponudbe: T. T. Drenj, Ljubljana, Drenikov vrh 1. 17

Kravo

s četrtim teletom, simodolske pasme, prodaja: Katarina Ahlin, Koseze pri Ljubljani. 59

1000 Dinarjev tedensko

zaslužite z obiskovanjem v Vašem okraju. Znamko za odgovor. Tovarna Kosmos, Ljubljana, poštni predal 307. 36

Cepljene trte

vseh vrst, s pošlatjenimi podlagami ima za spomladansko saditev na prodaj: Trsnica Franc Kovač, Jankova, p. Vojnik pri Celju. 35

Oblastveno koncesionirana

šoferska šola

Gojko Pipenbacher, Ljubljana, Gosposvetska c. 12. Zahtevajte informacije! 34

Zajce

garantirano čistokrvnih pasem odprodaja vedno „Prvo jugoslovansko kuncereško društvo v Mariboru“. 28

Gozdne sadike:

smreka Zletna (3 in 4 letna smreka je že oddana), beli bor, črni bor, mecesen, ameriški jesen, navadni jesen, beli javor, akacija, kanadska topola; sadike in potakajence 1. dr. ima v zalogi za saditev spomladi 1931: Gozdna drevesnica ljubljanske podružnice J. S. U. v Mariboru. Zahtevajte cenik. 7

Plemenske peteline

bele „Amerik. Leghona“, čiste pasme, prodaja po nizki ceni E. Löschnigg, Smarje pri Jelšah. 40

Železen mlin

(Schlendermühle) na električen pogon, ki melje prav vse žito, kavo, poper, različne korenjake itd., popolnoma nov, ima na prodaj: L. Fürsager, Radovljica. 38

Stiskalnica za seno

na kolesih, v dobrem stanju ima na prodaj: Kmetijska podružnica v Mariboru (Ogled: Meljska cesta št. 12). 23

Živinorejci!

Ko prodajate in tudi kadar kupujete na selmu ali v hlevu živino, imete vselej pri sebi zanesljivo in praktično knjižico „Določanje žive teže pri govedu brez tehtnice“, katera vam pove brez računanja in brez vage, koliko je vaša živina težka. Cena knjižice je samo 10 Din, po pošti 12 Din. Dobi se pri Kmetijski družbi ali pa pri založniku J. M. VČIC, Ljubljana, Ahačjeva cesta št. 10, II. nadst. 209

Trte vam rodijo

tretje leto po saditvi, če naročite cepljenke od zanesljivega trtničarja, ki vam more nuditi vsestransko garancijo in ki razpolaga z za slovenske lege najboljšimi sortami, kakršne dobite od Drevesnice in trsnice Ivan Gradišnik, Smarjeta pri Celju. Cenik zastoj! 14

Gepelj,

ležeči, dobro ohranjen, prodaja: Janez Urbanc, Rupa pri Kranju. 61

Montafonskega bika

lepega, starega 20 mesecev najčisteje pasme, licenciranega, prodaja: Feliks Peterlin, Dolščak št. 1, p. Rob na Dolnjem. 60

Razglas.

Članarina Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru znaša

(za leto 1931. 10 Din

do 3 oralov vinograda, za vsak nadaljni oral se povisa članarina za 5 Din, tako da plača posestnik 5. oralov vinograda 20 Din.

Naročnina za skupno glasilo „Kmetovalca“ znaša 30 Din letno. Kdor hoče dobiti „Kmetovalca“, plača torej poleg članarine za Vinarsko društvo še naročnino za Kmetovalca, to je 40 Din in po 5 Din več za vsak oral vinograda nad 3 orale.

V Vinarskih podružnicah organizirani člani plačajo članarino in naročnino svoji podružnici, vsi neposredni člani pa nakažejo oboje izravno Vinarskemu društvu v Mariboru s položnico na njegov čekovni račun št. 10.786 pri podružnici poštno uranišnice v Ljubljani.

Naročil na „Kmetovalca“ brez nakazila članarine in naročnine ne moremo upoštevati.

Vsakdo imej vse letnike „Naših gorci“!

V zalogi imamo še:

Kompletni I. letnik 1927 20 Din; kompletni II. letnik 1928 30 Din; kompletni III. letnik 1929 30 Din; kompletni IV. letnik 1930 30 Din in pa „Gozdni sukač“ v posebni izdaji 6 Din. — Položnico pošljemo na zahtevo vsakomur brezplačno. Vinarsko društvo za Dravsko banovino Maribor, Gregorčičeva ulica št. 6.

Kravarja

zanesljivega, ki zna dobro molsti, za 20 glav živine, iščem pod dobrimi pogoji za posestvo na Gorenškem. Ponudbe na Upravo „Kmetovalca“ pod št. 55. 58

Ako imate na Vašem zemljišču

posebne materiale, barvne zemlje itd., pošljite vzorce in opis ležišča na: Trgovsko in gospodarsko družbo v Ljubljani, Cigaletova ul. 1, ki ima interes za vse zemeljske materiale, uporabljive v industrijske svrhe. 62

Ekonom

popolnoma verziran v vseh panogah kmetijstva, išče mesto kot samostojen ekonom, ali pa kot kmetijski adjukt, srednjih let, učežen ter se lahko izkaže z najodličnejšimi referencami. Ponudbe je poslati na: J. Giergia, Zagreb, Cvetna cesta 1. 63

Kobilu

7 let staro, črna, 165 cm visoka, težka, dobra za vsako vožnjo, prodaja: Miha Dimnik, Jarše 6, pošta Moste pri Ljubljani. 64

Vinske sode,

vsakovrstne, kakor tudi gnojnice z razpršilnikom in prebarvane s katranom izdeluje: Josip Čizman, sodar, Tacen št. 74, p. Št. Vid nad Ljubljano. 65

Pri želodčnih in črevesnih težkočah, slabemu teku, zaprtju, napečnosti, zgagi, oslabelosti v želodcu povzročata 1—2 čaši naravne grenčice „Franz-Josef“ temeljito izpraznjenje in čiščenje prebavilnih snovi. Izjave raznih bolnic in klinik nam pričajo, da uporaba grenčice „Franz-Josef“ zelo uspešno in olajševalno vpliva na zelo bolne ljudi. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Kmetovalci Vaš denarni zavod je

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na vogalu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 4000 članov-posednikov z vsem svojim premoženjem. — Vlagatelji pri Ljudski posojilnici ne plačajo rentnega davka.

Stanje vlog nad Din 90.000.000.—